

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

GRADIVO ZA USPOSABLJANJE ZAINTERESIRANIH STRANI IN STROKOVNJAKOV

Gradivo za usposabljanje zainteresiranih strani in strokovnjakov je bilo pripravljeno v okviru evropskega projekta Civilhood: V okviru projekta Civilnost: izboljšanje prehoda mladoletnikov brez spremstva v zgodnjo odraslost s pomočjo državljanske vzgoje in vključevanja na trg dela ga je financiral Sklad za azil, migracije in vključevanje Evropske unije.

Ta dokument je financirala Evropska komisija.
Sklad Unije za azil, migracije in vključevanje.

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

IZJAVA O ODGOVORNOSTI

Projekt CIVILHOOD (št. projekta 101038584-CIVILHOOD-AMIF-2020-AG) je sofinanciral Sklad Evropske unije za azil, migracije in vključevanje. Vsebina tega pregleda predstavlja izključno stališča avtorjev in je njihova izključna odgovornost. Evropska komisija ne prevzema nikakršne odgovornosti za morebitno uporabo informacij, ki jih vsebuje.

Za vse zahteve pošljite e-pošto na naslove: spaneas.s@codecacy.org, zachariades.a@codecacy.org, kyriakides.ch@codecacy.org.

PARTNERSKE ORGANIZACIJE:

Projekt CIVILHOOD - Enhancing unaccompanied minors transition to early adulthood through civic education and labour market integration vodi ARSIS (Grčija) v partnerstvu s CECL (Grčija), CESIE (Italija), EPEKA (Slovenija), CODECA (Ciper), SÜDWIND (Avstrija) in KINDERFREUNDE (Avstrija). Vsi člani konzorcija so sodelovali pri izvajanju raziskave v svojih ustreznih okoljih.

ARSIS (Association for the Social Support of Youth) je nevladna organizacija, specializirana za socialno podporo mladim, ki so v težavah ali nevarnosti, in zagovorništvo njihovih pravic, ki je bila ustanovljena leta 1992 in od takrat organizira in sodeluje v mrežah, sodeluje z javnimi službami in nevladnimi organizacijami ter oblikuje predloge na področju socialne politike za otroke in mladino. Vizija ARSIS je družba z enakimi možnostmi za vse mlade in spoštovanjem njihovih pravic, kot je določeno v grški in mednarodni zakonodaji, zlasti v Mednarodni konvenciji ZN o otrokovih pravicah.

CECL je eden najbolj dejavnih grških neprofitnih raziskovalnih inštitutov. Deluje na področju ustavnih institucij in dobrega upravljanja, evropskega povezovanja in politike, temeljnih pravic in socialne politike. Posebni cilji CECL so zagotavljanje institucionalnega znanja in izkušenj ter krepitev zmogljivosti javnih organov v Grčiji, državah v razvoju in državah članicah Evropske unije, izvajanje teoretičnih in uporabnih raziskav na področju grškega, evropskega in primerjalnega javnega prava in javnih politik ter spodbujanje ozaveščenosti javnosti o razvoju na evropskem območju.

CESIE je neprofitna nevladna organizacija s sedežem v Palermu (Italija), ustanovljena leta 2001. CESIE si prizadeva za spodbujanje kulturnega, socialnega, izobraževalnega in gospodarskega razvoja na lokalni, nacionalni, evropski in mednarodni ravni. CESIE prek svoje enote za migracije podpira socialno vključevanje migrantov, prosilcev za azil in beguncev vseh starosti (otrok, mladostnikov, odraslih) s celostnimi dejavnostmi in usposabljanjem.

EPEKA je društvo in socialno podjetje, ki je bilo ustanovljeno leta 2008 v Sloveniji in je del širše mednarodne mreže EPEKA. Organizacija se osredotoča na neformalno izobraževanje, socialno vključevanje, umetnost, ekologijo in druga družbena vprašanja. Člani združenja EPEKA že od svoje ustanovitve tesno sodelujejo z romsko skupnostjo in drugimi ciljnim skupinami, ki spadajo v kategorijo NEET.

Ta dokument je financirala Evropska komisija.
Sklad Unije za azil, migracije in vključevanje.

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

CODECA je neprofitna organizacija, ustanovljena in delujoča na Cipru od leta 2016. Cilj organizacije je z zagotavljanjem specializiranih storitev zmanjšati družbene neenakosti, razviti pogoje za enake možnosti ter pomagati pri vključevanju ranljivih in socialno izključenih skupin v družbo. Ena od njenih glavnih dejavnosti je zagotavljanje upravljanja in storitev v sprejemnih centrih za migrante v Republiki Ciper ter zagotavljanje delno samostojnih bivalnih prostorov ter psihosocialne in izobraževalne podpore otrokom brez spremstva, ki prosijo za azil.

SÜDWIND je neodvisna avstrijska organizacija za človekove pravice. Že več kot 40 let se zavzema za socialno pravičnost, poštene delovne pogoje in trajnostni globalni razvoj. Z izobraževalnim delom, odnosi z javnostmi in kampanjami obravnava globalne medsebojne odnose in njihove družbene vplive. Z javnimi kampanjami, ozaveščanjem in z izobraževalnim delom si družba Südwind prizadeva za enakopravnejši svet in dobro življenje za vse. Družba Südwind je dolgoletna članica Avstrijske platforme za razvoj in humanitarno pomoč ter Avstrijske zveze za podnebno pravičnost.

KINDERFREUNDE (Childrenfriends) je nevladna organizacija s sedežem na Dunaju (Avstrija), ki se zavzema za pravice otrok, ki živijo v Avstriji, in je bila ustanovljena leta 1908 kot združenje delavcev, da bi izboljšali življenje njihovih otrok. Danes Kinderfreunde ni le močan lobi za otroke in priznavanje njihovih pravic, temveč sodeluje tudi pri številnih projektih v Avstriji za razvoj dobrega počutja otrok. Dejavnosti, kot so programi za varstvo otrokovih pravic in zaščito otrok, politično in socialno lobiranje za vrtce Kinderfreunde, izobraževalno delo z begunci neposredno v begunskih centrih, igralni popoldnevi, lokalne skupine po vsej Avstriji in počitniške dejavnosti za družine, so velik del dela organizacije.

Uredništvo:

Usklajevanje in urejanje vsebine: Stefanos Spaneas & Agamemnon Zachariades Ekipa za

ustvarjanje vsebine: dr:

- Theosevia Efthymiou (CODECA)
- Xenia Koutentaki, Konstantinos Koutras (ARSIS).
- Georgios Vourlakis (CECL).
- Georgia Chondrou (CESIE)
- Jerica Lorenci, Štefaj Simončič (EPEKA).
- Téclaire Ngo Tam (SÜDWIND).
- Stephanie Moser-Moritsch (KINDERFREUNDE).

Gradivo za usposabljanje za strokovnjake in zainteresirane strani

Pregled/ povzetek

Namen tega modula je strokovnjakom in zainteresiranim stranem, ki so v stiku z mladoletniki brez spremstva, zagotoviti znanje, spretnosti in orodja, potrebna za učinkovito podporo in zaščito teh ranljivih posameznikov. Mladoletniki brez spremstva so otroci, ki prispejo v tujo državo brez staršev ali zakonitih skrbnikov in pogosto potrebujejo posebno oskrbo in pomoč.

Končni cilj takšnega gradiva za usposabljanje je zagotoviti varnost, dobro počutje in ustrezno podporo mladoletnikom brez spremstva ter pomagati strokovnjakom in zainteresiranim stranem pri učinkovitem in etičnem izvajanju njihovih odgovornosti. Za zagotavljanje najboljših rezultatov za te otroke je nujno zagotoviti stalno usposabljanje in podporo tistim, ki delajo s to ranljivo populacijo.

Učni izidi:

1. Mladoletniki brez spremstva:

- poznavanje edinstvenih izzivov in ranljivosti, s katerimi se soočajo mladoletniki brez spremstva.
- Sposobnost prepoznavanja in odzivanja na primere zlorabe, zanemarjanja ali izkoriščanja.
- razumevanje pravnih okvirov in mednarodnih konvencij, povezanih z zaščito mladoletnikov brez spremstva.
- spretnosti za zagotavljanje s travmo ozaveščene oskrbe in podpore otrokom, ki so morda doživeli travmatične dogodke.
- kulturna občutljivost in ozaveščenost za učinkovito komunikacijo z otroki iz različnih okolij.
- usposobljenost za postopke združevanja družin in prizadevanja za socialno vključevanje.
- Etični vidiki ter spoštovanje pravic in dobrega počutja mladoletnikov brez spremstva.

2. Otrokove pravice in etika:

- dobro poznavanje mednarodne in nacionalne zakonodaje ter konvencij, povezanih z otrokovimi pravicami.

- sposobnost zagovarjanja in zaščite otrokovih pravic.
- Etični vidiki pri delu z otroki, vključno z informiranim soglasjem, zaupnostjo in najboljšimi interesi otroka.
- poznavanje načel nediskriminacije, sodelovanja in otrokove pravice biti slišan.
- spretnosti za obravnavanje kršitev otrokovih pravic in poročanje o njih.
- sposobnost spodbujanja in ustvarjanja otrokom prijaznega in varnega okolja.
- zavezanost k spoštovanju najvišjih etičnih standardov pri delu z otroki.

3. Kognitivna pristranskost:

- prepoznavanje običajnih kognitivnih pristranskosti, ki lahko vplivajo na sprejemanje odločitev in medsebojne odnose.
- spretnosti za prepoznavanje in zmanjševanje kognitivnih pristranskosti v poklicnem okolju.
- izboljšano kritično mišljenje in sposobnost reševanja problemov.
- zavedanje o možnem vplivu predsodkov na otrokovo dobro počutje in pravice.
- Uporaba strategij za spodbujanje objektivnega in poštenega odločanja.
- Spodbujanje bolj vključujočega in pravičnega okolja z zmanjševanjem razlik, povezanih s pristranskostjo.
- boljše samozavedanje glede lastnih kognitivnih predsodkov.

4. Potrebe otrok:

- celovito razumevanje telesnih, čustvenih in psiholoških potreb otrok.
- poznavanje otrokovih razvojnih stopenj in starosti primernih ukrepov.
- sposobnost ocenjevanja in odzivanja na potrebe otrok v različnih okoliščinah.
- spretnosti za zagotavljanje ustrezne podpore, oskrbe in sredstev za zadovoljevanje otrokovih potreb.
- prepoznavanje znakov stiske, travme ali razvojnih težav pri otrocih.
- Uporaba pristopa, osredotočenega na otroka, pri sprejemanju odločitev in intervencijah.
- Spodbujanje celostnega dobrega počutja otrok, vključno z njihovimi zdravstvenimi, izobraževalnimi in socialnimi potrebami.

5. Usposabljanje trenerjev:

- veščine poučevanja za oblikovanje in izvajanje učinkovitih programov usposabljanja.
- poznavanje načel in metod izobraževanja odraslih.
- sposobnost ustvarjanja zanimivega in interaktivnega gradiva in dejavnosti za usposabljanje.
- usposobljenost za ocenjevanje potreb po usposabljanju strokovnjakov in zainteresiranih strani.
- sposobnost ocenjevanja učinkovitosti programov usposabljanja in njihovega prilagajanja po potrebi.
- samozavest pri vodenju skupinskih razprav, zagotavljanju povratnih informacij in spodbujanju ohranjanja znanja.

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

- Poznavanje najboljših praks pri ustvarjanju spodbudnega učnega okolja

Ti učni rezultati naj bi strokovnjakom in zainteresiranim stranem omogočili, da zagotovijo učinkovito podporo, zaščitijo pravice otrok, zagotovijo visokokakovostno usposabljanje, zmanjšajo kognitivne pristranskosti in zadovoljijo različne potrebe otrok, za katere skrbijo. To na koncu privede do boljših rezultatov za otroke ter spodbujanja njihove blaginje in razvoja.

Vsebina

Enota 1 - Mladoletniki brez spremstva	4
Uvod v enoto	4
Učna dejavnost 1.1: 1.2. dejavnost Igra vlog: DO / Don't Let Damal GO (dilema)	5
Izzivi, s katerimi se soočajo mladoletniki brez spremstva	9
Učna dejavnost 1.2: Dejavnost Dhabina zgodba	10
Enota 2 - Otrokove pravice in etika	12
Uvod v enoto	12
Na kratko o zgodovini otrokovih pravic:	13
Indeks pravic otrok	17
Učne dejavnosti 2.1	20
Učne dejavnosti 2.2	22
Učne dejavnosti 2.3:	26
Enota 3 - Usposabljanje trenerjev	29
Uvod v enoto	29
Učna dejavnost 3.1: Povejte svoje mnenje!	29
Lastnosti dobrega trenerja	30
Štiri faze učenja spretnosti	31
Učni stili VAK	32
Kako se učite?	32
Učna dejavnost 3.2: VAK!	34
Učna dejavnost 3.3: VAK! 2	35
Sistem 4 MAT	38
Učna dejavnost 3.3: 4 MAT!	39
Vprašanje	40
Odprta vprašanja	41
Enota 4 - Kognitivna pristranskost	42
Uvod v enoto	42
Kaj je kognitivno pristranskost?	42
Kognitivna pristranskost proti logični napaki	43
Znaki kognitivne pristranskosti	43
Vrste kognitivnih predsodkov	44
Vzroki za pristranskost	45
Vpliv kognitivnih predsodkov	45
Nasveti za premagovanje predsodkov	46

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Učna dejavnost 4.1: Kognitivna pristranskost	46
Učna dejavnost 4.2: Kognitivna pristranskost	47
Enota 5 - Potrebe otrok	49
Potrebe otrok	49
razpravljanje o občutljivih temah	51
Pogosti znaki stiske pri otrocih in mladostnikih	52
Aktivno poslušanje	54
Učna dejavnost 5.1: Aktivno poslušanje	55
Učna dejavnost 5.2: Aktivno poslušanje	56
UČNI VIRI	58
Bibliografija	58

Enota 1 - Mladoletniki brez spremstva

Uvod v enoto:

Zakaj otroci postanejo mladoletniki brez spremstva?

Pri obravnavi dejavnikov, ki prispevajo k temu, da otroci zapustijo svoje matične države, se je treba zavedati, da je vsaka situacija edinstvena in da nanjo vpliva kombinacija različnih dejavnikov. V nadaljevanju so navedeni nekateri pogosti temeljni dejavniki, ki otroke spodbujajo k migraciji:

Konflikti in nasilje: Otroci, ki živijo na območjih oboroženih spopadov, državljskih nemirov ali vsesplošnega nasilja, se pogosto soočajo z ogrožanjem svoje varnosti, blaginje in celo življenja. Strah, da bi se znašli v navzkrižnem ognju ali postali tarča oboroženih skupin, lahko otroke in njihove družine prisili, da iščejo zatočišče v stabilnejših regijah.

Gospodarske težave in revščina: Zaradi vztrajne revščine, pomanjkanja zaposlitvenih možnosti in omejenega dostopa do osnovnih storitev se lahko družine spopadajo s težavami pri zadovoljevanju svojih osnovnih potreb. V številnih primerih so otroci prisiljeni v migracijo v iskanju boljših gospodarskih priložnosti zase in za svoje družine.

Razseljevanje in nesreče: Naravne nesreče, kot so orkani, potresi ali poplave, lahko opustošijo skupnosti in razselijo družine. Ko so domovi uničeni, sredstva za preživetje izgubljena, dostop do osnovnih storitev pa omejen, so otroci in njihove družine morda prisiljeni zapustiti domovino v iskanju varnosti in stabilnosti.

Diskriminacija in preganjanje: Diskriminacija na podlagi etnične pripadnosti, vere, rase ali političnega prepričanja lahko otroke in njihove družine izpostavi preganjanju in marginalizaciji. Kadar so njihova varnost in pravice ogrožene, je migracija lahko edina prava možnost, da se izognejo preganjanju in poiščejo zaščito drugje.

Združevanje družin: V nekaterih primerih se lahko otroci odločijo za migracijo, da bi se združili z družinskimi člani, ki so že migrirali. Želja biti z bližnjimi ter poiskati njihovo podporo in vodstvo je lahko pomembna motivacija za otroke, da se odpravijo na migracijsko pot.

Pomanjkanje izobrazbe in priložnosti: Oviran dostop do kakovostnega izobraževanja, vključno z uničenimi ali nedostopnimi šolami, lahko resno ovira možnosti otrok za boljšo prihodnost. Otroci in njihove družine lahko vidijo migracijo kot sredstvo za dostop do izobraževalnih priložnosti in izboljšanje življenjskih možnosti.

Trgovina z ljudmi in izkoriščanje: Trgovina z otroki in njihovo izkoriščanje sta še en dejavnik, ki otroke sili k odhodu iz matične države. Trgovci z ljudmi prežijo na ranljive otroke in jih zvabijo z lažnimi obljubami o boljšem življenju, da bi jih nato izpostavili izkoriščanju, prisilnemu delu ali spolni zlorabi.

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Ti dejavniki pogosto vplivajo drug na drugega in se med seboj krepijo, kar ustvarja zapletene in zahtevne razmere za otroke in njihove družine. Za odpravljanje temeljnih vzrokov za migracije otrok je potreben celovit pristop, ki vključuje reševanje konfliktov, revščine in neenakosti ter zagotavljanje dostopa do izobraževanja, socialnih storitev in zaščitnih ukrepov v matičnih državah teh otrok.

Učna dejavnost 1.1: Igra vlog: (dilema)

Vrsta dejavnosti

Osebno ali spletno igranje vlog

Namen/cilj

Igra vlog "DO / Don't Let Damal Go" zainteresiranim stranem pomaga približati temo z vidika potencialne družine v izvorni državi.

- Udeleženci spreminjajo perspektive in doživljajo empatijo,
- Vadite obvladovanje dilem,
- Razpravljajte o težkem položaju, s katerim se soočajo nekateri otroci in njihova družina pred odhodom otroka.

Velikost skupine

2 - 25 udeležencev

Potreben material

Kartice likov

Sarah, 13 let, najmlajša hči Awa in Arale.

Njeni argumenti:

Boji se, da je bo morda naslednji, ki bo Poleg tega, poslati v tujino.

Ona ne veliko skrbi za dodaten denar.

Strah jo je za njen brat in ne želi izgubil him.

Mahmud, 43 let, sosed,

Alijev oče, katerega družina je o pridružitvi njenemu mladoletnemu sinu v Italiji.

Zaslужil bi več denarja kot dvigalo he does now.

Lahko bi zagotoviti boljše pogoje za njegove družine.

Toda on bi have na prvo his friend in family.

Arale, 42 let, Damalov oče.

His argumenti:

For a oče to have a son in

Evropa is an Njegovi argumenti:

njegov sin bo imel boljša prihodnost in celotno družino.

Damal is že človek, On will well upravljanje the tveganja.

Vendar bi never odpusti če kaj sam,

Awa, 36 let, Damalova sinKuluc izgubila je

She does not want her son to put sam in nevarnost.

Prednosti v EU niso vredno tveganja.

But she knows mladoletniki have načinov. posebne pravice v EU. Damal

matiAmbro,

, 19 let, najstarejši sin Njeni argumenti: in Arale.

mož o njegovi potovanje.

Her argumentov:

She ima to se srečujejo z mladimi. zapustiti državo.

She misli her vnuk bo tudi spletni strani die na the potovanje.

Ugotovila je.

60 let, Damalov

Babica,

migracijiNjegovi argumenti:

Družina bi bil v boljšem finančni položaj.

He si predstavlja izselitev sam en dan. Z njegovim brat nadzoruje; to

bi bilo lažje uporaba zakonitih

Zavida mu sosedova družina

Predvideno trajanje:

60 min

Navodila

Nastavitev

Predstavite in razložite okolje z varčevanjem: *Damal (15 let) živi z družino v Mogadišu v Somaliji. Kljub prizadevanjem vseh družinskih članov je vsak dan težje zadovoljiti osnovne potrebe njegove družine. Njegov prijatelj in sosed Ali (15 let) je emigriral brez spremstva in zdaj živi v Italiji. Alijeva družina se pripravlja, da mu bo sledila. Družina Damal razmišlja o tem, da bi sledila zgledu družine Ali. Vendar poznajo tudi druge družine, ki so med begom izgubile svoje mladoletne otroke. Organizirajo sestanek, na katerem izmenjajo mnenja in glasujejo o tem, ali naj Damal odide ali ne. Tukaj so udeleženci:*

- *Sarah, 13 let, najmlajša hči Awa in Arale.*
- *Mahmud, 43 let, sosed, Alijev oče, čigar družina se bo kmalu pridružila mladoletnemu sinu v Italiji.*
- *Arale, 42 let, Damalov oče.*
- *Awa, 36 let, Damalova mati*
- *Ambro, 60 let, Damalova stara mati, moža je izgubila na selitvenem potovanju.*
- *Kuluc, 19 let, najstarejši sin Awe in*

Arale Opomba: Damal se srečanja ne sme udeležiti.

- Ustvarite prostor za oder in občinstvo

- Razdelite vloge (izrežite kartice likov)

- Igralci preučujejo svoje like in razmišljajo o argumentih za svoje stališče. To je mogoče organizirati tudi v majhnih skupinah udeležencev. V tem primeru oblikujte skupino za vsak lik.

Vendar pa lik na odru predstavlja le ena oseba.

Fazni čas

- Vodja usposabljanja opravlja vlogo moderatorja in odpre razpravo. Osrednje vprašanje igre vlog je: **Ali naj Damal emigrira?**

- Liki pojasnjujejo svoja stališča in se pogovarjajo med seboj.

- Udeleženci, ki nimajo vloge, so gledalci in Damalova velika družina. Igralcem na odru lahko postavljajo vprašanja.

Na koncu razprave organizirajte glasovanje. Najprej samo med igralci, nato vključite občinstvo.

Kritični razmislek o igri

- Vsi udeleženci "zapustijo" svoje vloge.

- Skupina se zbere v sedečem krogu in razpravlja o tem vprašanju, pri čemer uporabi npr. naslednja vprašanja:

- Kako so se igralci počutili v svoji vlogi:
- Ali obstajajo liki, ki bi jih želeli videti v razpravi, npr. Damal?
- Kako si predstavljate, da bi se Damal odzval na sprejeto odločitev?
- Ali so udeleženci glasovali na podlagi svojega lika/vloge v igri ali na podlagi svojega resničnega mnenja? Razpravljajte.

Vajo zaključite z besedami: *Otroci in mladostniki migranti brez spremstva (...) so morda zapustili svojo državo iz več različnih razlogov, ki so zapleteni in verjetno edinstveni za vsakega otroka. Pomembno je, da ne domnevamo, zakaj je otrok odšel, temveč se vključimo v dialog (če je to primerno in ne vznemirja otroka), da bi razumeli otrokovo perspektivo. Upoštevajte, da je otrok morda že moral svojo zgodbo pripovedovati več ljudem pred vami in da tega morda ne želi ponoviti.*

Po podatkih IOM številni otroci bežijo iz Somalije, da bi se izognili revščini in konfliktom ter sanjali o boljšem življenju in dostopu do izobraževanja. Cilj oboroženih skupin so otroci, ki jih rekrutirajo za vojake, prisilno poročajo in posiljujejo. Zaradi tega so otroci prisiljeni bežati, pogosto brez soglasja staršev.

V primerih, ko družine pošljejo svoje otroke v tujino, realnost, s katero se otrok sooča, ni vedno znana ali poznana družinam, ki se običajno soočajo z dilemo, ali naj otroka pustijo oditi.

Reference:

IOM Belgija: Skrb za otroke migrante brez spremstva - Somalija

<https://belgium.iom.int/sites/g/files/tmzbd1286/files/inline-files/leaflet-co-somalia-eng.pdf>

UNICEF-ov Urad za raziskave (2019): "Nobena mati si ne želi, da bi njen otrok migriral".
Ranljivost otrok v gibanju na Afriškem rogu. - Innocenti, Firenze

<https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/Child-Migration-Horn-of-Africa-part-1.pdf>

Nasveti/mnenja:

Vajo lahko razširimo z analognim vprašanjem "Ali / ne spustite Damala noter". Liki bi bili akterji v tranzitni deželi ali v državi sprejemnici.

Sprejmite kakršno koli odločitev, ki bo izšla iz glasovanja, in se z njo sprijaznite.

Izzivi, s katerimi se soočajo mladoletniki brez spremstva

Mladoletniki brez spremstva se na svojem migracijskem potovanju in ob prihodu v ciljno državo soočajo s številnimi izzivi. Ti izzivi lahko pomembno vplivajo na njihovo blaginjo, razvoj in sposobnost vključevanja v nove družbe. V nadaljevanju so predstavljeni nekateri ključni izzivi, s katerimi se soočajo mladoletniki brez spremstva:

Zaščita in varnost: Mladoletniki brez spremstva so med potovanjem zelo izpostavljeni izkoriščanju, zlorabi in trgovini z ljudmi. Pogosto se soočajo s tveganji, kot so fizično nasilje, spolno izkoriščanje, prisilno delo in novačenje v oborožene skupine. Ker nimajo zaščite staršev ali skrbnikov, so izpostavljeni večjemu tveganju in težko poiščejo pomoč ali prijavijo zlorabo.

Pravna vprašanja in postopki priseljevanja: Za mladoletnike brez spremstva je lahko premagovanje zapletenih sistemov priseljevanja in pravnih postopkov zelo težavno. Težko razumejo svoje pravice, dostopajo do pravne pomoči in učinkovito predstavijo svoje primere za azil ali druge oblike zaščite. Negotovost v zvezi z njihovim pravnim statusom lahko prispeva k njihovem občutku negotovosti in tesnobe.

Dostop do osnovnih storitev: Mladoletniki brez spremstva se pogosto soočajo z izzivi pri dostopu do osnovnih storitev, kot so zatočišče, zdravstveno varstvo, izobraževanje in psihosocialna podpora. Omejena sredstva, jezikovne ovire in pomanjkanje znanja o razpoložljivih storitvah lahko še dodatno ovirajo njihovo zmožnost dostopa do podpore, ki jo potrebujejo.

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Izobraževanje in jezikovne ovire: Neporočeni mladoletniki brez spremstva se soočajo z ovirami pri izobraževanju zaradi jezikovnih razlik, pomanjkanja ustreznih izobraževalnih programov in težav pri vključevanju v šolske sisteme. Omejene možnosti izobraževanja lahko vplivajo na njihove dolgoročne možnosti in ovirajo njihovo zmožnost, da si ponovno ustvarijo življenje.

Psihosocialno blagostanje: Ločitev od družine, izpostavljenost travmatičnim dogodkom in migracijski stres lahko bistveno vplivajo na duševno in čustveno počutje mladoletnikov brez spremstva. Pri njih se lahko pojavijo občutki osamljenosti, tesnobe, depresije in posttravmatske stresne motnje. Dostop do specializiranih storitev psihosocialne podpore je ključnega pomena za reševanje njihovih čustvenih potreb in pomoč pri zdravljenju.

Združevanje družin: Mnogi mladoletniki brez spremstva si močno želijo združitve z družino. Vendar je postopek združitve družine lahko zapleten, dolgotrajen in negotov. Dolgotrajna ločitev od bližnjih ima lahko negativne psihološke učinke na otroke in ovira njihovo zmožnost vzpostavljanja stabilnih odnosov v državah gostiteljicah.

Socialno vključevanje in diskriminacija: Neporočeni mladoletniki brez spremstva se lahko zaradi jezikovnih ovir, kulturnih razlik in diskriminatornega odnosa soočajo z izzivi pri vključevanju v nove skupnosti. Srečujejo se lahko s predsodki, ksenofobijo in socialno izključenostjo, ki lahko ovirajo njihov občutek pripadnosti in jim preprečujejo, da bi si ustvarili podporno mrežo.

Za reševanje teh izzivov je potreben celosten in na pravicah temelječ pristop, ki zagotavlja zaščito, dobro počutje in razvoj mladoletnikov brez spremstva. Vključuje zagotavljanje varnega in podpornega okolja, dostopa do izobraževanja in zdravstvenega varstva, pravne pomoči, psihosocialne podpore in priložnosti za socialno vključevanje. Sodelovanje med vladami, organizacijami civilne družbe in skupnostmi je ključnega pomena za obravnavanje posebnih potreb mladoletnikov brez spremstva in zagotavljanje spoštovanja njihovih pravic.

Učna dejavnost 1.2: Dhabina zgodba

Vrsta dejavnosti

Osebnostno ali prek spleta Analiza besedila/pripovedi, izvajanje (če je razširjeno)

Namen/cilj:

- Razvijanje empatije
- Razvijanje zanimanja za zgodbe mladoletnikov brez spremstva
- Zavedanje dejstva, da so zgodbe, ki jih pripovedujejo otroci, vedno del njihovih resničnih zgodb in s tem težav, s katerimi se soočajo.
- Vpogled v geografijo (potovanja)

Vir zgodbe: <https://migrantchildstorytelling.org/dhabas-story/>

Velikost skupine

2 - 25 udeležencev

Potrebni materiali

- Zemljevid velikih besed
- A4 zemljevid sveta za vsakega udeleženca
- Delovni list zgodba
- Mobilni telefon (vsak udeleženec uporablja svojega)
- Zvočne škatle

Vrv in zatiči

Predvideno trajanje

60 min

Navodila

- 1) Na zemljevidu sveta prikažite Dhabovo potovanje in poudarite korake, ki jih omenja. Udeleženci sledijo poti, ki jo je Dhaba prehodil od svojega odhoda do kraja, kjer je na koncu ostal. Poiščite prostovoljca, ki z vrvjo in zatiči ponovi potovanje na velikem besednem zemljevidu. Nato dovolite drugim udeležencem, da popravijo ali dodajo manjkajoče postaje. Za zaključek tega dela udeležence vprašajte, kaj vidijo na zemljevidu. Poskrbite, da bodo omenili meje, saj so te pogosto spregledane.
- 2) Sestavite seznam izzivov, s katerimi se Dhaba sooča in jih omeni v svoji zgodbi. Ko bodo udeleženci to storili, naj primerjajo svoje rezultate in se pogovorijo.
- 3) Sestavite seznam vpletenih akterjev in navedite njihova dejanja. Ko udeleženci to naredijo, naj primerjajo svoje sezname in se pogovorijo.
- 4) Ponovno pripovedujte to zgodbo v eni minuti. Svojo različico posnemite. Pozneje jo lahko primerjate z drugimi udeleženci in se o njej pogovorite. Udeležence prosite, naj gredo iz seminarske sobe na sprehod. Vrnejo naj se s svojo enominutno različico zgodbe. Povabite prostovoljce, da delijo več različic in s skupino komentirajo del zgodbe, ki so ga morali izpustiti zaradi danega okvira (1 min). Pogovorite se.
- 5) V delu za razmislek uporabite npr. naslednja vprašanja:
 - Ali poslušanje zgodb migrantov pomaga vam in/ali vašemu delu/angažiranosti? Zakaj?
 - Ali so udeleženci v svoji enominutni različici izbrali različne vidike izvorne zgodbe? Kaj to pomeni?
 - Si lahko predstavljate še druge težave, ki bi jih Dhaba morala preživeti in jih v tej zgodbi ne omenjamo? (Ker je bil podan okvir? 2 ali 3 strani za objavo)
 - Ali bi se v situacijah, ki jih je omenil, obnašali / ravnali / reagirali drugače kot Dhaba? Kako drugače? Zakaj?

6) **Dejavnost zaključite z besedami:** *Kot podpornik se morate zavedati, da morda nikoli ne boste poznali vseh vidikov otrokove zgodbe. Nekatere dele otrokove zgodbe lahko podpornik zlahka razume, druge pa je težko razumeti. Otrok se morda ne bo počutil udobno, če bo povedal svojo zgodbo, zlasti če bo to vključevalo razkrivanje intimnih podrobnosti iz njegovega osebnega in družinskega življenja. Ni dvoma, da osebna zgodovina vpliva na odnos med podpornikom in otrokom.*

Reference:

Euro-Med Human Rights Monitor (2023) "Sreča, ljubezen in razumevanje: .
Zaščita mladoletnikov brez spremstva v 27 državah članicah EU
<https://euromedmonitor.org/en/article/5642/%E2%80%9CHappiness,-Love-and->

[Razumevanje% E2%80%9D:-Zaščita mladoletnikov brez spremstva v 27-ih državah EU. Države članice](#)

<https://www.migrantchildstorytelling.org/> - <https://migrantchildstorytelling.org/dhabas-zgodba/>

NASVETI:

Vse dele dejavnosti lahko izvedete v majhnih delovnih skupinah. Pri enominutni zgodbi lahko člani skupine zgodbo napišejo skupaj, eden od njih pa jo zapiše.

Lahko bi bilo zanimivo, če bi udeležencem omogočili, da igrajo (nastopajo/igrajo) v nekaterih situacijah zgodbe, ki povezuje uprizoritveno umetnost in izobraževanje.

Dhabina zgodba

Dhaba je stara petnajst let in prihaja iz regije Oromya v Etiopiji. Ko mi je novembra 2017 prvič povedal svojo zgodbo, je na prostem spal v Calaisu. Danes živi v Združenem kraljestvu in se uči za maturo.

Z družino sem živel lepo življenje. Moj oče je bil trgovec v regiji Oromya. Imam dve sestri in brata. Bili smo srečni. Rad imam nogomet - navijam za Manchester United - in igral sem za svojo šolo. Rad sem imel šolo. Začel sem pri petih letih. Bila je zasebna šola in trdo sem se učil. Moji najljubši predmeti so bili zgodovina, matematika in angleščina. Vse je šlo dobro in ni bilo težav, dokler me ni na dan demonstracij ujela kamera.

Demonstracije so se začele v šoli, ko sem bil star 13 let. Zakaj? Ker je bila vlada slaba in smo z demonstracijami pokazali svoje nezadovoljstvo. V bližini našega kraja je univerza. Študentje univerze so prišli ven in demonstrirali o težavah. Videli smo, kako so jih brcali in odpeljali v zapor. Vendar naša ustava določa, da imajo ljudje pravico do demonstracij. Zato smo dijaki demonstrirali in vprašali: "Zakaj gredo v zapor? Ali se bo enako zgodilo tudi nam?"

S solzincem so nas razgnali in nekaj študentov je bilo ubitih. V moji soseski je bil ranjen fant. Nekaj učencev iz naše šole je bilo ubitih. Nato smo ponovno demonstrirali. Tokrat sem bil čisto spredaj in držal transparent z napisom "Nehajte pobijati oromske študente". Demonstrirali so študenti univerze, dijaki - ne samo naše šole, ampak celotne Oromije - bilo je zelo, zelo veliko.

Naslednji dan je policija pokrila državo in nihče ni smel zapustiti njegove hiše. Toda jaz nisem šel domov. Skrival sem se na podeželju. Z nami so bili starejši ljudje. Ugotovili smo, da bi nas v zaporu mučili, če bi nas ujeli, zato smo se odločili, da zapustimo državo. Vsi smo šli ločeno. Odšel sem v drugo mesto in se pripravil na dolgo pot, nato pa sem odšel v severozahodno Etiopijo. Povezal sem se s svojo družino z meje in tudi oni so mi pomagali.

Potovanje je bilo zelo težko. Prečkali smo Sudan. Po puščavi je težko hoditi. Hodili smo dve noči in se nato za dva tedna ustavili v majhni vasi, dokler nisem dobil pomoči od svoje družine. Tihotapci so nas odpeljali v Kartum, vendar tam ni bilo dobro. Ni pravne države, ljudje te samo zlorablajo in povsod so vohuni. Zato smo ponovno plačali tihotapcem, da so nas odpeljali v Libijo. Deset dni je trajalo, da smo prečkali puščavo. Tri dni smo potovali s tovornjakom, ponekod pa smo morali hoditi peš, ker je bil pesek preglobok, in preden smo prišli v Tripoli, so nas ugrabili banditi. Bili so oboroženi in v land-cruiserju ter začeli izmenjevati strele s tihotapci, vendar so tihotapce pretepli in brcnili, banditi pa so nas vse pobrali iz dveh tovornjakov in nas dali v kontejner. Nato so nam rekli, naj prosimo svoje družine za denar: 2000 dolarjev za vsakega. Enkrat na dan so nam dali vodo in zahtevali so, naj vedno znova kličemo, in vedno znova so nas brcali in brcali. Okoli zabojnika je bila velika ograja. Iz njega nisi mogel priti ven. Moški in ženske, odrasli in otroci so bili stisnjeni skupaj. Ženske so bile zlorabljene. Sral si, jedel, spal, ničesar drugega nisi mogel početi.

Nato so nas odpeljali v Tripoli. Tisti, ki niso mogli plačati, so ostali. Moja družina je našla denar. Toda ko smo prišli v Tripoli, so nas ti banditi prodali drugim tihotapcem, ti pa so zahtevali več denarja: 1000 dolarjev na glavo za prečkanje Sredozemskega morja. Zadrževali so nas v skladišču, kjer smo morali opravljati težka dela in nositi kamenje. Tam sem bil približno dva meseca. Nazadnje smo prečkali morje. To je bil samo gumijasti čoln, na katerem je bilo 100 ljudi. Bil je premajhen in jaz sem bil na sredini. Ne znam plavati in nismo imeli rešilnih jopičev. Pravkar sem nameraval izgubiti upanje, ker je voda prihajala in sem bil prepričan, da se bomo potopili, vendar so prišle velike reševalne ladje.

Ko smo prišli v Italijo, so nas namestili v taborišče in nam dali hrano in obleko. Nato sem se preselil v zavetišče za odrasle, ker nisem želel biti ločen od svojih prijateljev. Ni bilo zelo dobro in italijanski delavci so mi rekli, da lahko, ker sem mlad, grem v drug boljši kraj, vendar sem po enem tednu odšel s prijateljem in z vlakom sva se odpeljala do Ventimiglie ter skušala prečkati mejo s Francijo. Poskušala sva peš skozi gore in z vlakom. Vsakič, ko so naju ujeli, so naju poslali nazaj v Italijo. Nazadnje sem se skril pod sedeže v vagonu vlaka in prišel čez mejo.

To je bilo pred skoraj enim letom. Sledil sem prijateljem v Calais in vsi so mi rekli, naj grem v Združeno kraljestvo. Jezik je veliko lažji. Bil sem s štirimi prijatelji in dvema je že uspelo. Zdaj sta v Angliji.

Ko sem prišel sem, je džungla še vedno stala. Tam sem živel dva meseca. Bilo je težko, a veliko bolje kot zdaj. Vsaj imel si prostor, ki je bil tvoj. Da, bili so prepiri, vendar so se ljudje razumeli. Ni me bilo tam, ko so jo odstranili. Po pomoti sem šel v Nemčijo! Na bencinski črpalki je stal tovornjak in ko so prijatelji odprli zadnji del, sem brez preverjanja skočil vanj. V njem sta bila moj prijatelj in Sudanec in nisva vedela, da ne gre v Združeno kraljestvo. Ko smo to opazili, smo kričali na voznika, naj ustavi, vendar ni hotel in nas je odpeljal na policijo v Nemčijo. Odvzeli so nam prstne odtise in nas odpeljali v taborišče. Namestili so nas v spalnico. Tam je bilo toliko ljudi iz toliko držav. Vprašali so nas, od kod smo in zakaj, dali so nam učenje jezika in oblačila in ostal sem pet mesecev. Toda jezik je res težak in namestili so nas na oddaljeno podeželje. V Združenem kraljestvu imam strica in nisem želel ostati, zato sem se usedel na vlak in odpotoval nazaj v Francijo.

Mladi migranti, ki zapuščajo razdelitveno točko v Calaisu. Vir slike:

<https://www.migrantchildstorytelling.org/dhabas-story/>

To ni bolje. Že osem mesecev živim pod mostom. Vsak dan poskušam prečkati most. Preživljamo z razdeljevanjem. Včasih ponoči na nas urinira pes. Policija nam vzame spalne vreče, včasih pa nas preprosto odpelje na policijsko postajo in nas tam zadrži eno uro. Večkrat so me poškrpili s poprom. Včasih, ko se sprehajaš po ulici, pride mimo policijski avto in te poškrpi po obrazu. To se je zgodilo dan pred

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

včeraj. Ravno smo vzeli spalne vreče in se sprehajali, ko je do nas pritekel policist in nas poškopil. Izvlekel je telefon in pokazal slike francoskega policista ob kanalu. Vzamejo ti oblačila in vse drugo.

Etiopija? Lahko bi se vrnil, če bi vlada spoštovala ljudi in jih ne bi ubijala in zapirala. V Etiopiji ni sporov med ljudmi. Težave povzroča vlada. Amhara, Oromo, vsi so proti vladi, niso drug proti drugemu. Ljudi ubijajo v vseh regijah države in to moramo ustaviti. Potrebujemo spoštovanje!

Posodobitev, oktober 2018

Nekaj Francozov je včasih prišlo v Calais na mesta za razdeljevanje hrane. Imeli so pisarno v St Omeru. Povedal sem jim o svojem stricu v Združenem kraljestvu, vendar nisem imel naslova. Neka ženska je vzela mojo številko, vendar ga ni mogla najti. Mislim, da je moral spremeniti ime in naslov. Toda ta ženska me je poklicala in rekla, da mi želi pomagati, ter mi rekla, naj pridem v St Omer. Tako sem prišel. Takoj, ko sem bil v tem postopku, sem prenehal s poskusi nezakonitih prehodov. Dali so nama prenočišče v St Omeru. Vsekakor je bilo bolje kot pod mostom Tam je bilo veliko otrok, morda 30-40, vsi fantje. Tam sem preživel tri do štiri mesece, medtem ko so mi urejali odhod v Združeno kraljestvo. Sem sem prišel maja. Prišel sem z letalom, prvič sem letel. Spremljala me je ženska in pričakala nas je policija, ker nisem imel vizuma. Dovolili so mi vstopiti. Najprej so me poslali v mesto na severu, kjer sem živela z nekim moškim. Bil je zelo prijazen, vendar me je veliko spraševal, zlasti kadarkoli sem se pogovarjala s prijatelji na Facebooku, zato sem se počutila nekoliko neprijetno. Sprva nisem hodil v šolo, saj je bilo že skoraj konec semestra. Toda poslali so me k pouku konverzacije. Tam sta bila dva prijatelja iz Calaisa.

Imam tudi socialno delavko. Ne vem, kje ima sedež, vendar jo pogosto vidim, skoraj enkrat na teden. Zelo mi je všeč, z njo se je lahko pogovarjati in razumela je mojo težavo s tem moškim. Spremenila je moj dom v drugo mesto. Moja nova družina so Pakistanci. Mati in oče sta sprejela štiri begunce. Njuni otroci so odrasli. Zdaj hodim v šolo. Hodim v 11. razred. V šoli je veliko beguncev in imajo za nas jezikovne tečaje. Z mano ravnajo zelo dobro. Nekateri učitelji iz moje šole hodijo pomagat v Calais. Še vedno imam dva prijatelja, ki živita tam. Moja družina v Etiopiji je zelo vesela, ker ve, da sem na varnem.

Vesel sem, da se to dogaja v Etiopiji. Novi predsednik vlade je dober. Smo 84 različnih kultur in jezikov, vendar smo eno. V Etiopiji smo na primer imeli krščanske sosede. Potrebujemo strpnost. Vendar še ni varno, da bi se vrnil

Prihodnje leto bom opravljal maturo in želim se vpisati na univerzo. Svojo izobrazbo želim pridobiti tukaj. Všeč mi je Anglija. Britanska vlada skrbi za begunce. Ne vidim beguncev na ulicah, kot so v Calaisu. Nihče ni bil sovražen do mene. Ljudje so zelo prijazni. Tu imam dva tesna prijatelja, eden je iz Eritreje, drugi pa iz Kuvajta. Sta soseda. Govorim arabsko, oromiško, angleško, amharsko in celo malo francosko, tako da mi ni težko govoriti. Hodim v mošejo. Ta v našem kraju se nekoliko razlikuje od tiste v naši državi. Imajo različne načine molitve. Našel sem drugo mošejo. Ljudje, ki hodijo tja, so od vsepovsod in je bolj podobna moji državi. V prostem času igram nogomet, tako s šolo kot tudi za lokalno skupino. Ta konec tedna bom igral nogomet s sudansko ekipo.

Kmalu grem na razgovor. Imam odvetnika in socialnega delavca. Upam, da bo šlo dobro. Vir:

PRIPOVEDOVANJE ZGODB OTROK MIGRANTOV -<https://www.migrantchildstorytelling.org/>

Avtorske pravice © 2023 Pripovedovanje zgodb o otrocih migrantih. Vse pravice pridržane.

Ta dokument je financirala Evropska komisija.
Sklad Unije za azil, migracije in vključevanje.

Enota 2 - Otrokove pravice in etika

Uvod v enoto:

Učni sklop bo izobraževalnemu osebju (učiteljem, vodjem usposabljanja, socialnim delavcem itd.), ki delajo ali nameravajo delati z mladoletniki brez spremstva, predstavil nekaj osnovnih pojmov in veščin, ki so ključnega pomena za zagotavljanje kakovostne podpore mladoletnikom brez spremstva. V okviru učnega modula bodo tako udeleženci usposabljanja pridobili dodatne informacije, povezane s temeljnimi pravicami otrok, s posebnim poudarkom na pravicah mladoletnikov brez spremstva na območju EU, ter se seznanili s ključnimi dokumenti in direktivami, ki obravnavajo pravice otrok (brez spremstva). Učni sklop bo obravnaval etiko pri delu z otroki in meje, ki se jih ne sme prestopiti.

V okviru modula bodo predstavljene tri praktično usmerjene delavnice, katerih namen je udeležencem približati temeljne pravice otrok in izboljšati njihovo razumevanje etičnega ravnanja pri delu z mladoletniki brez spremstva. Večino teh delavnic lahko udeleženci pozneje uporabijo pri svojem neposrednem delu z mladoletniki brez spremstva ter drugimi otroki in mladostniki, pri čemer se uvedejo manjše spremembe, da se med končnimi ciljnimi skupinami poveča ozaveščenost o otrokovih pravicah in poštenem ravnanju.

Otrokove pravice v Evropski uniji, zlasti v zvezi z mladoletniki brez spremstva, so zaščitene in spodbujene z različnimi pravnimi in političnimi instrumenti. **EU je zavezana varovanju in spoštovanju pravic vseh otrok**, zlasti tistih, ki so najbolj ranljivi, kot so mladoletniki brez spremstva.

Na kratko o zgodovini otrokovih pravic:

V starodavnih časih posebna zaščita otrok ni bila priznana. V srednjem veku so otroke običajno obravnavali kot manjše različice odraslih.

V Franciji se je sredi 19. stoletja pojavil koncept posebnega varstva otrok, ki je spodbudil razvoj posebnih pravic za mladoletnike. Od leta 1841 dalje,

Francoska zakonodaja je začela vključevati ukrepe za zaščito otrok na delovnem mestu. Leta 1881 je pravica do izobraževanja postala zakonsko zaščiten vidik za otroke. V začetku 20. stoletja so se zaščitni ukrepi za otroke začeli oblikovati na celovit način. To je vključevalo zaščitne ukrepe na področju zdravstvenega varstva, socialnih storitev in pravosodja. Francija je bila predhodnica takšnih zaščitnih ukrepov, ki so bili pozneje sprejeti po vsej Evropi. Od leta 1919 dalje je mednarodna skupnost začela priznavati pomen otrokovih

varstvo.¹ Priporočeno je nadaljnje branje o zgodovini otrokovih pravic; priporočeni članki so dodani med viri.

Ključni instrumenti in načela, povezani z otrokovimi pravicami na ravni EU, vključujejo:

- Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah² : Ta mednarodna pogodba, ki jo je ratificirala večina držav članic EU, določa temeljne pravice otrok, vključno s pravico do življenja, preživetja in razvoja, pravico do izobraževanja, zdravstvenega varstva, zaščite pred nasiljem, zlorabo in izkoriščanjem ter pravico do sodelovanja pri odločanju o njihovem življenju.
- Listina Evropske unije o temeljnih pravicah³ : Ta dokument zajema temeljne pravice, ki jih morajo spoštovati institucije EU in države članice pri izvajanju zakonodaje EU. Člen 24 Listine posebej obravnava otrokove pravice in določa načelo največje koristi otroka, pravico do zaščite in varstva ter pravico do svobodnega izražanja svojih stališč.
- Direktiva o pogojih za sprejem⁴ : Ta direktiva določa minimalne standarde za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito, vključno z mladoletniki brez spremstva, ter zagotavlja dostop do zdravstvenega varstva, izobraževanja in posebnih zaščitnih ukrepov.
- Direktiva o azilnih postopkih⁵ : Ta direktiva določa minimalne standarde za postopke za dodelitev mednarodne zaščite, vključno z dostopom do brezplačne pravne pomoči, pravico do zaslišanja in imenovanjem skrbnika za mladoletnike brez spremstva.
- Direktiva o združitvi družine⁶ : Ta direktiva določa pogoje za pravico do združitve družine za državljane tretjih držav, vključno z mladoletniki brez spremstva, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita.

¹ Vir: <https://www.humanium.org/en/childrens-rights-history/>

² Vir: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

³ Vir: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT>

⁴ Vir: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0033>

⁵ Vir: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=celex%3A32013L0032>

⁶ Vir: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=celex%3A32003L0086>

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Vir: <https://variaresearch.com/workshop-1-what-are-childrens-rights/>

Z izvajanjem teh instrumentov in upoštevanjem načel, ki jih vsebujejo, si EU prizadeva ustvariti podporno okolje za mladoletnike brez spremstva ter zaščititi njihove pravice med postopkom iskanja azila in vključevanjem v družbo gostiteljico.

Leta 2021 je bila na evropski ravni sprejeta strategija EU o otrokovih pravicah, ki jo sestavlja šest ključnih področij: 1. Sodelovanje otrok v političnem in demokratičnem življenju, 2. Socialno-ekonomska vključenost, zdravje in izobraževanje, 3. Boj proti nasilju nad otroki in zagotavljanje zaščite otrok, 4. Otrokom prijazno pravosodje, 5. Digitalna in informacijska družba, 6. Globalna razsežnost. Na voljo je tudi otrokom prijazna različica strategije, ki jo je mogoče uporabiti v procesu sodelovanja med izvajalci usposabljanja in UAM.⁷

⁷ Vir: https://commission.europa.eu/system/files/2021-03/long_version.pdf

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Zgoraj omenjeni dokumenti in strategije bi morali služiti kot dodatno orodje, ki ga morajo poznati ljudje, ki delajo z UAM.

Ko govorimo o otrokovih pravicah, se v veliki meri opiramo na opredelitve in pravice iz ključnega dokumenta na tem področju: **Konvencije o otrokovih pravicah**. Gre za dokument, ki ga sestavlja 54 členov, med katerimi so nekateri ključni: ⁸

- ČLEN 2 (nediskriminacija) Pravice iz UNCRC veljajo za vsakega otroka ne glede na njegovo raso, barvo kože, spol, jezik, veroizpoved, etnično pripadnost, invalidnost ali kateri koli drug status.
- ČLEN 3 (otrokova korist) Pri vseh odločitvah in dejanjih, ki zadevajo otroke, se v prvi vrsti upoštevajo otrokove koristi.
- ČLEN 10 (združitev družine) Kadar se želi ločeni otrok ali njegova mati ali oče preseliti v drugo državo, da bi se združili kot družina, se morajo zadevne države odzvati hitro in z razumevanjem. Otroci, katerih starši so ločeni in živijo v različnih državah, imajo pravico do ohranjanja osebnega odnosa in neposrednih stikov z obema staršema.
- ČLEN 22 (otroci begunci) Otroci, ki iščejo status begunca ali ga imajo, imajo pravice, določene v Konvenciji ZN o otrokovih pravicah. Vlade morajo zagotoviti zaščito in podporo ter pomagati otrokom, ki so ločeni od staršev, da se ponovno združijo z družino.
- ČLEN 29 (izobraževanje in razvoj otrok) Izobraževanje mora pomagati pri polnem razvoju osebnosti, talentov ter duševnih in telesnih sposobnosti vsakega otroka. Razvijati mora otrokovo spoštovanje lastnih pravic in pravic drugih, spoštovanje staršev, lastne kulture in kultur drugih ter spoštovanje naravnega okolja.

Vključili smo le nekaj člankov, ki so ključni za obravnavano temo. Udeleženci usposabljanja se bodo o otrokovih pravicah in posameznih členih dokumenta podrobneje seznanili med praktičnim delom modula. Vodje delavnic imajo nalogo, da ne zagotavljajo le dragocene in zanimive izobraževalne vsebine, temveč tudi poskrbijo, da so njihova učenja uporabna in ustrezna za kontekst udeležencev. To zahteva poglobljeno razumevanje nacionalnih strategij, politik in akcijskih načrtov, povezanih s predmetom delavnice.

Indeks pravic otrok

KidsRights Index je prva in edina svetovna lestvica, ki vsako leto meri, kako se po svetu spoštujejo otrokove pravice in v kolikšni meri si države prizadevajo za izboljšanje otrokovih pravic.⁹ KidsRights Index 2022 navaja, da so Islandija, Švedska in Finska vodilne na področju otrokovih pravic, medtem ko Čad, Afganistan in Sierra Leone zaostajajo. Indeks ocenjuje države na petih področjih: življenje, izobraževanje, zaščita, zdravje in

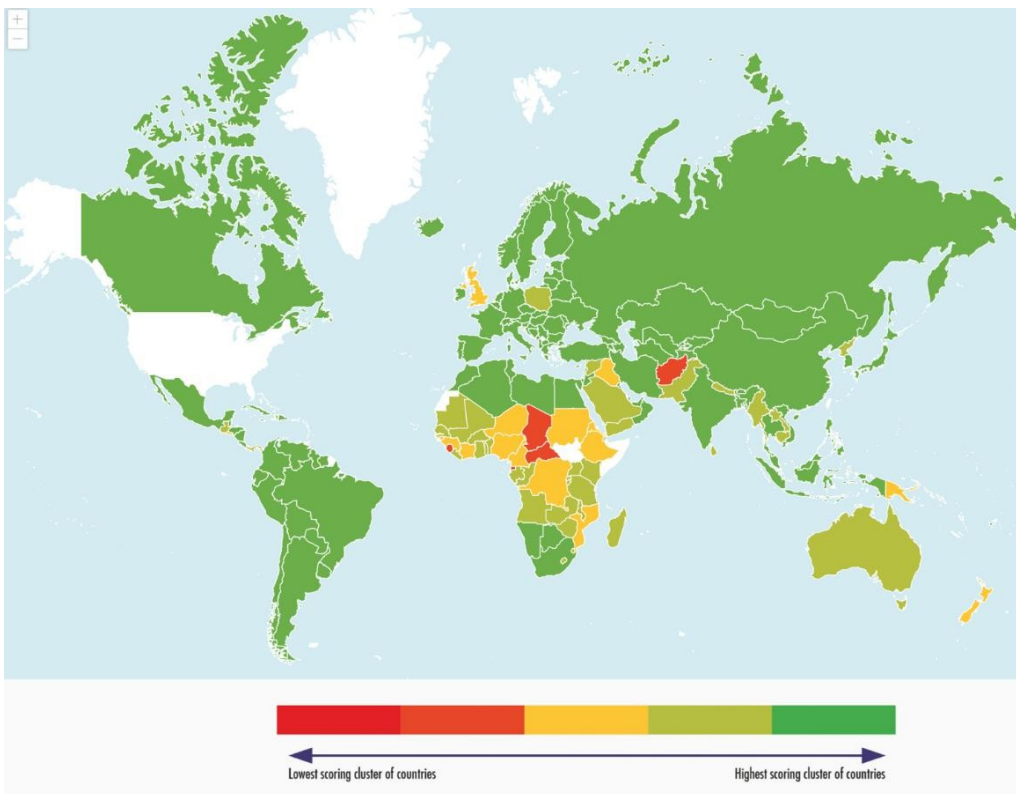
⁸ Vir: <https://www.savethechildren.org.uk/content/dam/gb/reports/humanitarian/uncrc19-summary2.pdf>

⁹ Vir: <https://www.kidsrights.org/research/kidsrights-index/>

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

okolje za otrokove pravice. Indeks razkriva, da se življenjski standard otrok v zadnjem desetletju ni bistveno izboljšal. V državah z najnižjimi ocenami so se ti standardi dejansko še poslabšali. Indeks izpostavlja podnebne spremembe kot glavno globalno tveganje za prihodnost otrok in razkriva, da se približno milijarda otrok sooča z velikim tveganjem škodljivih posledic, pri čemer 920 milijonov otrok že čuti pomanjkanje vode, 820 milijonov pa je močno izpostavljenih vročinskim valovom. Med državami, ki so članice partnerskega konzorcija, je Avstrija na osmem mestu indeksa, sledijo ji Islandija, Švedska, Finska, Nizozemska, Nemčija, Luksemburg in Danska. Slovenija je na 9. mestu, Italija pa na 18. mestu. Grčija je na 34. mestu, Ciper pa na 35. mestu.

Vir: <http://www.kidsrights.org/research/kidsrights-index/>

Za razumevanje končnih ciljnih skupin, tj. otrok z omejeno mobilnostjo in njihovih pravic, je bistven **pristop, ki je osredotočen na otroke**. Ta pristop temelji na prepričanju, da so otroci aktivni udeleženci pri svojem učenju in razvoju ter da je njihovo sodelovanje ključno za uspešno izobraževanje in vzgojo; prav tako je izrednega pomena, da vedno delujemo v otrokovo korist, bodisi tako, da se izobražujemo o otrokovih pravicah in etičnih pristopih pri delu z otroki bodisi tako, da otroke same učimo o otrokovih pravicah in etičnem delu.

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Pri delu z otroki je izredno pomembno, da zagotovimo individualno, spoštljivo, kakovostno in ustrezno podporo. Mladolentniki brez spremstva kot izjemno ranljiva skupina otrok in mladostnikov potrebujejo posebno pozornost, da se zagotovi etična obravnava, ki upošteva njihove edinstvene potrebe.

Etično sodelovanje z otroki zahteva spoštovanje, zaščito in spodbujanje njihovih pravic ter dosledno dajanje prednosti njihovim potrebam in interesom pri odločitvah in ukrepih, ki vplivajo nanje. Pri etičnem delu z otroki je ključnega pomena spoštovanje ključnih načel in praks, ki vključujejo:

- Spoštovanje otrokovih pravic: Upoštevanje mednarodnih in nacionalnih zakonov ter smernic, ki urejajo otrokove pravice, kot je Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah (UNCRC), je bistvenega pomena.
- Otrokove koristi: Vsako odločitev in dejanje v zvezi z otrokom je treba voditi v skladu z njegovimi najboljšimi koristmi.
- Pravica do sodelovanja: Pri tem je treba otrokom omogočiti, da izrazijo svoja stališča in sodelujejo v procesih odločanja, ki vplivajo na njihovo življenje, pri čemer je treba upoštevati njihovo starost in zrelost.
- Nediskriminacija: Ne glede na raso, spol, starost, jezik, veroizpoved, invalidnost ali kakršen koli drug osebni ali družbeni status je treba vse otroke obravnavati enakopravno in spoštljivo.

Ob upoštevanju nacionalnih in mednarodnih smernic, strategij in politik je pri delu z otroki brez spremstva vsekakor pomembno upoštevati in poznati obstoječe etične kodekse. Ključno je, da imajo organizacije, izobraževalne ustanove in druge zainteresirane strani, ki podpirajo UAMS pri njihovem delu, razvite notranje mehanizme, ki jasno opredeljujejo kodekse etike in ravnanja ter spremljajo in ocenjujejo opravljeno delo ter si prizadevajo za nenehne izboljšave.

Tudi delo z ranljivimi otroki zahteva previden in občutljiv pristop. Tukaj je nekaj etičnih smernic, ki zagotavljajo varnost in dostojanstvo otroka ter ohranjanje meja:¹⁰

Obveščeno soglasje: Vedno pridobite informirano privolitev otroka ter njegovih staršev ali skrbnikov pred kakršnim koli posegom ali vključitvijo v katero koli dejavnost.

Zaupnost: Vse osebne podatke o otroku hranite kot zaupne, razen če je razkritje potrebno za zaščito otroka ali drugih pred škodo.

Spoštovanje: Vsakega otroka obravnavajte spoštljivo in dostojanstveno, ne glede na okoliščine, v katerih se nahaja. Priznavajte in spoštujte njihovo individualnost ter se izogibajte etiketiranju ali stereotipom.

¹⁰ Vir: <https://www.bacp.co.uk/media/3103/bacp-ethical-framework-for-the-counselling-professions-2018.pdf>

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Zaščita otrok: Zagotovite, da so vse dejavnosti varne in primerne otrokovi starosti in razvoju.

Opolnomočenje: Spodbujajte otroke, da izrazijo svoja stališča in sodelujejo pri odločitvah, ki jih zadevajo.

Poklicne meje: Ohranite profesionalni odnos z otrokom in se izogibajte vsakršnemu vedenju, ki bi ga lahko napačno razumeli kot favoriziranje, manipulacijo ali izkoriščanje.

Sodelovanje: Sodelujte z drugimi strokovnjaki in organizacijami ter si izmenjajte informacije in vire v otrokovo korist.

Odgovornost: Bodite odgovorni za svoja dejanja in odločitve. Redno razmišljajte o svoji praksi in jo ocenjujte, da zagotovite njeno etičnost in učinkovitost.

Usposabljanje in nadzor: Z usposabljanjem in nadzorom nenehno izpopolnjujte svoje znanje in spretnosti. Poiščite nasvet in podporo, kadar se soočate z etičnimi dilemami.

Z naslednjimi praktičnimi nalogami bodo osebe, ki delajo z mladoletniki brez spremstva, poglobile svoje teoretično znanje in vpogled v otrokove pravice in etična načela pri delu z mladoletniki brez spremstva. Vse naloge so zasnovane tako, da spodbujajo aktivno udeležbo in medsebojno sodelovanje udeležencev usposabljanja, saj je ključni cilj modula zagotoviti, da bodo osebe, ki delajo z mladoletniki brez spremstva, svoje delo opravljale kakovostno in strokovno ter posledično prispevale k izboljšanju priložnosti in možnosti za mladoletnike brez spremstva.

Učne dejavnosti 2.1: Razprava o otrokovih pravicah

Vrsta dejavnosti:

Razprava o otrokovih pravicah; lahko se izvaja osebno ali kot spletna dejavnost (virtualna)

Namen/cilj:

Namen dejavnosti je udeležencem približati ključne otrokove pravice. Dejavnost je podprta s karticami, na katerih so navedene temeljne pravice otrok, in se osredotoča na to, kako opredeliti in oceniti posamezno pravico ter kako se ta pravica izvaja v okolju, v katerem živijo/delajo. Pri razumevanju in izražanju, kako se pravica

se kažejo, upoštevajo razlike med otroki, državljani države gostiteljice in mladoletniki brez spremstva.

Cilj: Izboljšanje razumevanja otrokovih pravic med udeleženci usposabljanja, da bodo lahko nudili podporo otrokom, katerih pravice so kršene.

Velikost skupine:

2 - neomejeno (trajanje dejavnosti je treba prilagoditi številu udeležencev).

Potrebni materiali:

Kartice (natisnjene ali digitalne, odvisno od okolja, v katerem poteka dejavnost), ki prikazujejo različne pravice otrok; **lahko jih prevzamete tukaj**

(<https://www.unicef.org/media/56661/file>).¹¹

Če je skupina udeležencev majhna, lahko vodja dejavnosti razdeli kartice, ki so najbolj pomembne za obravnavano temo.

Predvideno trajanje:

75 minut (5 minut za navodila, 30 minut za delo v parih, 40 minut za predstavitev / razpravo v primeru 20 udeležencev).

Navodila:

1. Predstavite namen dejavnosti; udeležence na kratko seznanite s temeljnimi pravicami otrok, lahko jih obvestite o indeksu Kidsrights¹² v državi, kjer se dejavnost izvaja.
2. Udeležence razporedite v pare (priporočljivo za spodbujanje sodelovanja udeležencev).
ki se še ne poznajo od prej) in razdelite karte parom.

¹¹ Vir: <https://www.unicef.org/media/56661/file>

¹² Vir: <https://www.kidsrights.org/research/kidsrights-index/>

3. Razložite, da morajo pari razpravljati o pravici, ki jim je bila dodeljena. Pripraviti morajo opredelitev te pravice in jo pozneje primerjati s členom iz Konvencije ZN o otrokovih pravicah.
4. Po razumevanju posebne pravice mora par opredeliti, kako otroci v državi, v kateri se izvaja dejavnost, dostopajo do posebne pravice; ali obstajajo razlike v tem, kako UAM dostopajo do posebne pravice v državi? Kakšne so te razlike in kaj bi lahko storili, da bi te razlike čim bolj zmanjšali?
5. Vsak par v treh minutah predstavi rezultate dejavnosti in o njih razpravlja s preostalimi člani skupine. Vodja dejavnosti zapiše razlike med pravicami oseb z omejeno mobilnostjo in drugih otrok, ki živijo v isti državi, da bi opozoril na morebitno nepravilnost pri uveljavljanju temeljnih pravic otrok.
6. Zaključek dejavnosti, zahvala udeležencem za njihovo aktivno sodelovanje, dodatne informacije o rezultatih projekta in o tem, kje lahko najdejo vire, ki so nastali v okviru projekta CIVILHOOD.

Reference:

Fundacija KidsRights. (n.d.). Indeks KidsRights. Pridobljeno s spletne strani <https://www.kidsrights.org/research/kidsrights-index/>.

Urad visokega komisarja za človekove pravice. (n.d.). Konvencija o otrokovih pravicah. Pridobljeno na . s spletne strani <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>.

UNICEF. (n.d.). Konvencija o otrokovih pravicah. Pridobljeno s spletne strani <https://www.unicef.org/media/56661/file>.

Nasveti/možnosti:

Poskrbeti je treba, da so navodila jasna in razumljiva. V času razprave in predstavitve je pomembno, da se udeleženci držijo vnaprej dogovorjenega časovnega okvira, tj. časa, ki je na voljo za predstavitev in razpravo. Smiselno je, da izvajalec dejavnosti obdrži (ali fotografira) nastalo gradivo, ki je lahko uporabno pri pripravi poročila, posredovanju rezultatov drugim zainteresiranim stranem in načrtovanju nadaljnega sodelovanja z udeleženci. Moderator mora zagotoviti, da je razprava produktivna in spoštljiva. Velikost skupin je mogoče prilagoditi; v okviru spletne različice je morda koristno udeležence organizirati v nekoliko večje skupine, saj se lahko zgodi, da kdo ne sodeluje ves čas, kar ne nujno privede do skupinskega dela in izmenjave mnenj v primeru združevanja v pare. Dejavnost

se lahko zlahka prilagodi tudi otrokom in mladostnikom; prenosljiv je na različna geografska območja.

Učne dejavnosti 2.2: Vprašanje etike

Vrsta dejavnosti

Etični pristopi pri delu z UAM: *Izzivi, s katerimi se soočamo(d)*, lahko se izvaja osebno ali kot spletna dejavnost

Namen/cilj

Namen dejavnosti je, da udeleženci razmislijo o etičnih dilemah, s katerimi se srečujejo pri svojem delu, in o možnih odzivih na situacije, v katerih se znajdejo v sodelovanju z mladoletniki brez spremstva. Želimo, da dejavnost poteka v okviru dela v majhnih skupinah (4 udeleženci v skupini), saj bo to udeležence spodbudilo k sodelovanju in oblikovanju različnih izidov in odzivov na vsak scenarij. S to dejavnostjo želimo udeležencem pokazati, da za dileme, s katerimi se soočamo v primeru otrok, vedno obstaja več rešitev in da je za iskanje optimalne rešitve, ki ne vpliva negativno na OPP, treba sodelovati, sklepati kompromise in delovati v korist otroka.

Velikost skupine

8 - 40 oseb (4 osebe na skupino).

Potrebni materiali

Moderator pripravi scenarije, povezane z etičnimi dilemami pri delu z mladoletniki brez spremstva. Vsaki skupini dodeli en scenarij; posamezna skupina ima tudi možnost, da ne uporabi dodeljenega scenarija, temveč svojega (scenarij, povezan z izkušnjami, ki jih imajo udeleženci). Tukaj so primeri možnih scenarijev, ki se lahko razdelijo med skupino udeležencev dejavnosti:

Scenarij 1: *Begunski center ima omejena sredstva in se bori za zagotavljanje individualne oskrbe in podpore za vsakega mladoletnika brez spremstva. Osebe se mora odločiti, kako etično razporediti sredstva in hkrati zagotoviti, da bodo obravnavane edinstvene potrebe vsakega otroka.*

Scenarij 2: *Družina 13-letnega mladoletnika brez spremstva se nahaja v njegovi matični državi in se želi ponovno združiti z otrokom. Vendar je otrok izrazil strah pred vrnitvijo zaradi morebitnega nasilja ali preganjanja. Vključeni strokovnjaki se morajo odločiti med spodbujanjem združitve družine in zagotavljanjem otrokove varnosti.*

Scenarij 3: *Mladoletnik brez spremstva želi sodelovati na javnem dogodku, na katerem se zagovarjajo pravice beguncev in prosilcev za azil. Vendar pa lahko udeležba na dogodku mladoletnika izpostavi morebitnim tveganjem, kot so diskriminacija, sovražnost ali nezaželena pozornost. Strokovnjaki, ki delajo z otrokom, morajo uravnovežiti otrokovo pravico do sodelovanja in odgovornost za zaščito otroka pred škodo.*

Scenarij 4: *Mladoletnik brez spremstva mora pričati na sodišču v zvezi s svojimi izkušnjami v matični državi. Postopek je lahko za otroka travmatičen in čustveno obremenjujoč. Strokovnjaki, ki delajo z mladoletnikom, morajo pretehtati pomembnost otrokove udeležbe v zadevi in morebitno škodo za njegovo dobro počutje.*

Scenarij 5: *Strokovnjak, ki dela z mladoletnikom brez spremstva, ugotovi morebitno zlorabo v njegovem bivalnem okolju. Otrok se boji povračilnih ukrepov, če bi zlorabo prijavil. Strokovni delavec se mora odločiti, ali bo prijavil zlorabo, da bi zaščitil otroka, ali pa bo upošteval otrokove strahove in poiskal druge rešitve.*

Predvideno trajanje

90 minut (10 minut za uvod v dejavnost in navodila, 45 minut za delo v skupinah, 30 minut za razpravo, 5 minut za zaključek).

Navodila

1. Predstavite namen dejavnosti; udeležencem na kratko predstavite etične pristope pri delu z UAM in poudarite, da pri tej dejavnosti ni napačnih odgovorov.
2. Udeležence razporedite v skupine po štiri (priporočljivo je spodbuditi sodelovanje udeleženci, ki se med seboj ne poznajo od prej) in razdelite predhodno pripravljene scenarije med skupine. Skupinam lahko daste dodaten čas, da pridejo

po želji pripravijo lastne scenarije (to naj podaljša dejavnost za približno 10 minut).

3. Razložite, da morajo skupine pozorno prebrati scenarije, ki so jih dobile, in predlagati vsaj dve ustrezni rešitvi ali dva načina reševanja situacije, v kateri so se znašle.
4. Vsaka skupina naj oceni vsako od obeh možnosti, pri čemer naj jasno navede pozitivne in negativne vidike vsake od njih, ter izbere, katero možnost bi izbrali kot skupina.
5. Vsaka skupina zbranim udeležencem predstavi svoji dve možnosti; pojasni, zakaj in kako je našla rešitve za obstoječe etične dileme. Udeleženci glasujejo, katero od obeh možnosti bi izbrali, skupina, ki predstavi možnost, pa pove, katero možnost bi izbrala.
6. Razprava o sprejemanju odločitev, ki jo vodi moderator dejavnosti.
6. Zaključek dejavnosti, zahvala udeležencem za njihovo aktivno sodelovanje, dodatne informacije o rezultatih projekta in o tem, kje najti vire, ki so nastali v okviru projekta Civilhood.

Reference

Center za pravo in zagovorništvo na področju priseljevanja (CILA). (n.d.). Sticky Issues (Lepljiva vprašanja): Ethical Challenges in zastopanju Unaccompanied otrok brez spremstva. Pridobljeno na s spletne strani <https://cilacademy.org/advanced-training/sticky-issues-ethical-challenges-in-representing-unaccompanied-children/>

Forester-Miller, H. in Davis, T. (1996). A Practitioner's Guide to Ethical Decision Making (Vodnik praktika po etičnem odločanju). American Counseling Association. Pridobljeno na s spletne strani <https://www.counseling.org/docs/default-source/ethics/practioner-39-s-guide-to-ethical-decision-making.pdf>

Svet za prebivalstvo. (2005). Etični pristopi k zbiranju informacij od otrok in mladostnikov v mednarodnih okoljih. Pridobljeno s spletne strani <https://bettercarenetwork.org/sites/default/files/Ethical%20Approaches%20to%20Gathering%20Information%20from%20Children%20and%20Adolescents%20in%20International%20Settings.pdf>

UNICEF. (n.d.). Najboljše prakse pri delu z otroki migranti brez spremstva. Pridobljeno s spletne strani <https://www.unicef.org/media/114286/file/Best-practices-working-with-unaccompanied-migrant-children.pdf>.

Nasveti

Predlagamo, da moderator prilagodi scenarije kontekstu, v katerem se dejavnost izvaja (vključno z etičnimi dilemami, s katerimi se pogosto srečujejo ljudje, ki delajo z mladoletniki brez spremstva), kar lahko poveča pomen dejavnosti. Kot je bilo že omenjeno, lahko skupine ustvarijo tudi lastne scenarije na podlagi lastnih izkušenj. Pomembno je, da moderatorji poudarijo, da pri dejavnosti ne gre za napačne odgovore; gre za izmenjavo mnenj in raziskovanje možnih rešitev, katerih cilj je izboljšati sodelovanje z mladoletniki brez spremstva v času, ko se pedagogi, strokovni delavci, socialni delavci in drugi soočajo z etičnimi dilemami. Z izboljšanjem veščin odločanja udeležencev bo mladoletnikom brez spremstva omogočena tudi kakovostnejša in celovitejša obravnava.

Učne dejavnosti 2.3: Otrokove pravice - resnične življenjske situacije

Vrsta dejavnosti

Srečanje o otrokovih pravicah Resnične situacije

Namen/cilj

Namen dejavnosti je pomagati udeležencem razumeti, kako se otrokove pravice uporabljajo v resničnih razmerah ter kako jih je mogoče zaščititi, priznati in spodbujati. Cilj delavnice je vzpostaviti dialog o uporabi otrokovih pravic v različnih scenarijih ter razpravljati o možnih rešitvah in preventivnih ukrepih, ki bi jih lahko uvedli, da bi zagotovili ohranitev varstva otrokovih pravic. Dejavnost lahko zainteresirane strani prilagodijo na otrokom prijazen način in jo pozneje vključijo v svoje neposredno delo z otroki in mladostniki ter tako med njimi povečajo ozaveščenost o otrokovih pravicah.

Velikost skupine

4 - neomejeno (priporočamo, da se udeleženci razdelijo v skupine po 3-45, če je to mogoče)

Potreben material

Kartoni z različnimi scenariji iz resničnega življenja, gradivo za pisanje

Predvideno trajanje

80-100 minut (5 minut za uvod, 5 minut za navodila, 40 minut za delo v skupini, 30-50 minut za razpravo in zaključke).

Navodila

1. Najprej pozdravite vse udeležence in predstavite temo delavnice.
2. Na kratko povzemite teoretične informacije o otrokovih pravicah in opišite temeljne pravice. Razložite, kako te pravice veljajo za vse otroke, ne glede na njihovo narodnost, etnično pripadnost, spol, vero itd.
3. Udeležence razdelite v majhne skupine po 3-5 oseb. Razložite, da bo vsaka skupina dobila komplet kartončkov.
4. Vsaki skupini razdelite kartončke, ki ste jih pripravili pred izvajanjem dejavnosti. Na vsaki kartici naj bo drugačen scenarij iz resničnega življenja, povezan z otrokovimi pravicami.
5. Vsako skupino prosite, naj se pogovori o scenariju na vsaki kartici. Ugotoviti morajo, katere pravice so vključene v scenarij, kako se te pravice ohranjajo ali kršijo in kaj bi lahko storili drugače, da bi te pravice bolje zaščitili ali spodbujali. Ko imajo skupine dovolj časa za razpravo o vseh scenarijih, prosite vsako skupino, naj predstavi svoje ugotovitve in vodi razpravo med udeleženci.
6. Po predstavitvi vsake skupine odprite širšo razpravo in spodbudite prispevke in zamisli drugih udeležencev.
7. Na koncu vseh predstavitev povzemite glavne točke, o katerih se je razpravljalo. Poudarite pomen priznavanja in zaščite otrokovih pravic v vseh situacijah.
8. Delavnico zaključite z zahvalo udeležencem za aktivno sodelovanje in preišljene prispevke. Opomnite jih, naj se vedno zavedajo otrokovih pravic v svojih medsebojnih odnosih in okoljih.

Reference

Globalno Otrok pravice Izobraževanje Orodja. (n.d.). Domov Stran.
Pridobljeno na . s spletne strani <https://gcrettools.com/>.

Mednarodni urad za otrokove pravice. (n.d.). Domača stran. Pridobljeno s spletne strani <https://www.ibcr.org/en/>.

Ministrstvo za izobraževanje, Britanska Kolumbija. (n.d.). Vodnik za izobraževanje o otrokovih pravicah. Pridobljeno s spletne strani https://www3.gov.bc.ca/assets/gov/education/administration/kindergarten-to-grade-12/safe-caring-and-orderly-schools/childrens_rights_education.pdf.

Rešimo otroke. (n.d.). Viri in publikacije. Pridobljeno s spletne strani <https://resourcecentre.savethechildren.net/our-thematic-areas/child-rights-governance>.

Dodatni nasveti, možnosti ali prilagoditve, kontrolni sezname.

Število kartic, uporabljenih na delavnici, je odvisno od števila udeležencev delavnice. Za eno skupino je smiselno, da deluje z vsaj petimi kartami. Da bi udeležence seznanili z otrokovimi pravicami, se lahko pri oblikovanju kartic osredotočimo na splošne situacije, lahko pa posamezne kartice prilagodimo tudi specifičnim situacijam, s katerimi se soočajo ciljne skupine, s katerimi delamo. Za pripravo predlogov, potrebnih za oblikovanje kartic, lahko uporabimo umetno inteligenco, če nam čas dopušča, pa lahko kartice oblikujemo tudi vizualno, da bodo za uporabnika privlačnejše.

Nekaj možnih primerov, ki bi jih lahko vključili na kartice:

1. *Starši otroka zaradi svojih prepričanj ne dajo cepiti.*
2. *Otroku je onemogočen dostop do javnega parka, ker ne govori lokalnega jezika.*
3. *Deček ne sme jokati ali kazati čustev, ker to velja za "nemoško".*
4. *Otrok z učnimi težavami v razredu zaostaja brez dodatne podpore.*
5. *Najstnik v šoli ne sme izbirati predmetov, ker starši želijo, da se osredotoči na določene predmete.*
6. *Mlado dekle je prisiljeno v zgodnjo poroko.*
7. *Otrok ne dobi osnovnega zdravstvenega varstva, ker si ga njegovi starši ne morejo privoščiti.*

Enota 3 - Usposabljanje trenerjev

Uvod v enoto

Učna dejavnost 3.1: Izrazite svoje mnenje!

Vrsta dejavnosti

Katere so po vašem mnenju lastnosti dobrega trenerja? Navedite svoje zamisli. (F2F, online ali oboje)

Namen/cilj

Učencem predstavite lastnosti, ki jih mora imeti dober trener. Katere so te lastnosti, kako jih prepoznati in kako nadgraditi obstoječe lastnosti.

Velikost skupine/posameznika, če je primerno

Skupina 10 do 25 učencev

Potrebni materiali

Pisalo in papir, če se izvaja F2F, ali dostop do Wordovega dokumenta, v katerega si lahko zapisujejo opombe.

Skupinska dejavnost na flipchart (5 skupin po 5 udeležencev)

Ne pozabite, da učencem tega ne bo treba deliti, o rezultatih pa se bo razpravljalo.

Predvideno trajanje

20 do 30 minut

Navodila

Ta dejavnost bo potekala v obliki razprave med udeleženci in trenerjem. Vodja usposabljanja bo udeležence prosil, naj na list papirja napišejo nabor lastnosti, ki bi jih dejansko moral imeti trener, ali pa jih bo razdelil v skupine, da bodo lahko delali skupaj. Udeleženci bodo imeli na voljo 15 minut, da naštejejo, kaj se jim zdi dober nabor lastnosti trenerja.

Nato bo potekala 15 do 20-minutna odprta razprava, v kateri se bo ugotovilo, ali so udeleženci razumeli kontekst vaje in ali so po njihovem mnenju pomembne še kakšne dodatne lastnosti, ki jih mora imeti trener.

Razmislek

Namen te dejavnosti je, da učenci razumejo svoja pričakovanja glede kakovosti, ki jo mora imeti trener. S tem dobijo jasno predstavo o tem, kaj pričakujejo od inštruktorja, in ko se usposabljanje začne, lahko ponovno potrdimo ali ovržemo določena pričakovanja, ki jih imajo udeleženci do inštruktorjev.

Lastnosti dobrega trenerja

Po končani dejavnosti mora vsakdo razumeti, kako pomembno je biti dober trener. Za dobrega trenerja so značilne različne lastnosti, ki kažejo na njegovo sposobnost posredovanja znanja in navdihovanja drugih za učenje. V nadaljevanju najdete seznam lastnosti, ki jih mora imeti trener, da bi veljal za dobrega.

dobre komunikacijske in predstavitvene sposobnosti.

Sposoben je prebrati sposobnosti in razpoloženje občinstva ter se nanj odzvati. Jasna struktura tečaja

V skupini ustvarite sproščeno vzdušje.

Govoriti morajo jasno.

Sposoben je prilagoditi tempo tečaja glede na poslušalce. Dostopen in potrpežljiv.

Navdušen in motivator.

profesionalen pristop pri pripravi, predstavitvi in videzu. Spodbuja in hvali.

Deli svoje izkušnje.

Sposobnost zaključevanja in povzemanja.

podrobno poznavanje vsebine (npr. podatkov, izdelkov, orodij, trgov itd.). Bodite živahni in svojo živahnost prenesite na občinstvo.

Ugotovite prednosti in slabosti udeležencev ter spremenite metode usposabljanja glede na razmere.

Vsebina je podana v zanimivi obliki.

V usposabljanje vključuje različne dejavnosti in visoko stopnjo interakcije.

Sposobnost poslušanja in dovzetnosti.

Izogiba se motečim maniram.

Štiri faze učenja spretnosti

Ko se nekdo nauči nove spretnosti, začne pot štirih korakov do tega, da lahko uporabi svojo novo spretnost, to so štiri stopnje učenja spretnosti.

Nezavedna nesposobnost

Oseba, ki se ji ideja o vožnji zdi uresničljiva, vendar ne ve, kaj naj stori.

Zavestna nesposobnost

Prva učna ura vožnje, ko se pri vsaki menjavi prestave ustavite - to je verjetno najbolj neprijetna faza učenja.

Zavestna kompetenca

Pravkar ste opravili izpit in se lahko samo premikate od točke A do točke B, vendar vožnja zahteva VSE vašo koncentracijo in pozornost, kar je zelo naporno.

Nezavedna kompetenca

Zdaj je to nezavedna navada, vaša zavest pa lahko posluša radio in seže v predal za rokavice po zemljevid.

Učenje bi bilo najbolje opisati z besedami **"ena velikost ne ustreza vsem"**. To pomeni, da bodo vsi šli skozi zgoraj omenjene faze, vendar ne vsi z enako hitrostjo. Drugi bodo morda hitreje razumeli, tretjim se bo metoda, s katero so se učili, zdela nezanimiva, poti do končnega cilja je veliko. Vendar pa je gotovo, da mora biti trener potrpežljiv s svojimi učenci, da bi se ti lahko naučili čim več. Ljudje se namreč učijo različno.

Obstaja več različnih učnih stilov, ki se med seboj pomembno razlikujejo. Dobro usposabljanje ni "prenos informacij". Gre za razvoj drugih: odnosov, znanja, spretnosti, kritičnega razmišljanja in reševanja problemov.

Da bi lahko usposobili skupino ljudi, jih je treba razumeti. Brez razumevanja njihovega ozadja, motivacije za učenje in načina učenja jih bo zelo težko uspešno usposablјati.

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Učni stili VAK

Kako se učite?

Obstajajo trije glavni učni stili, ki temeljijo na čutnem sprejemanju informacij.

- **Vizualni** učenci se najbolje učijo, če gradivo "**vidijo**".
- **Slušni** učenci se najbolje učijo tako, da gradivo **slišijo**.
- **Kinestetični** učenci se najbolje učijo z **delom**.

Če boste razumeli, v katero kategorijo spada vaša ciljna skupina, boste lahko prilagodili svoje usposabljanje, da boste lahko bolje poučevali druge.

Vizualni učenci imajo raje na .

- Za krepitev učenja uporabite grafiko: filme, diapozitive, ilustracije, diagrame in črtice.
- Barvno označevanje za urejanje zapiskov in lastnine.
- Zahtevajte pisna navodila.
- Uporabljajte diagrame in diagrame za beleženje.
- Vizualizacija črkovanja besed ali dejstev, ki si jih je treba zapomniti.

slušni učenci raje kot:

- Uporabljajte kasete za branje ter za zapiske pri pouku in predavanjih.
- Učite se s pogovori ali sodelovanjem v razpravah.
- Testna vprašanja ali navodila preberite na glas ali jih posnemite na trak.

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Kinestetični učenci raje:

Sodelujte pri eksperimentalnem učenju (izdelava modelov, laboratorijsko delo in igranje vlog).

- Med učenjem si pogosto vzemite odmor.
- Sledite črkam in besedam, da si zapomnite dejstva.
- Uporabite računalnik za krepitev učenja s pomočjo občutka dotika.
- Zapomnite si ali vadite med hojo ali gibanjem.

V zvezi z vprašanjem, kako se učijo učenci z različnimi preferencami VAK.

Vizualni učenci raje informacije najprej vidijo, da jih lahko preberejo ali da so predstavljene v pisni obliki (tabele, skice, fotografije). Poleg tega se učijo tudi s pisanjem, tako da si delajo zapiske ali črtajo. Pri učenju jim je všeč, če jim prikažemo grafiko. Učijo se tudi tako, da sami urejajo, opremljajo, poučujejo in oblikujejo gradiva. Vizualni učenci so ponavadi lahko berljivi in imajo radi očesni stik s svojim učiteljem.

Učenci, ki se učijo s poslušom, lahko ohranijo gradivo, ko ga uporabijo v razpravah, predavanjih, debatah in dialogih. Poleg tega se radi pogovarjajo o razlogih in pomenu tistega, kar se učijo. Drug način, kako se učijo, je, da se šalijo ali da lahko v tišini razumejo, kar je bilo povedano. Zato je predlagano, da z njimi zelo hitro vzpostavite besedni stik.

Kinestetični učenci se učijo tako, da delajo ali čutijo, zato potrebujejo gradiva, ki so predstavljena v kinestetičnem jeziku. Poleg tega imajo raje praktične dejavnosti, pri katerih lahko uporabljajo svoje roke, npr. izdelujejo, gradijo ali popravljajo stvari. Te vrste učencev ne marajo dolgih razprav, preden dobijo priložnost, da preizkusijo, kaj se učijo. Za sporočanje svojih misli ali občutkov običajno uporabljajo svoje telo in ne obraza. Včasih radi stojijo in ne sedijo. Kadar ni dovolj kinestetičnih dejavnosti, ki bi jih zaposlile, se lahko pogosto vrtijo.

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Učna dejavnost 3.2: VAK! - Kakšna je vaša učna metoda?

Vrsta dejavnosti

Kratek kviz. (F2F, online ali oboje)

Namen/cilj

Učencem predstavite nalogo in razložite, kako bodo izpolnili kratek kviz/vprašalnik v zvezi z VAK! Učenci bodo izvedeli več o sebi in svojem načinu učenja in obdelave novih informacij. Obstajajo na primer ljudje, ki so bolj vizualni, drugi so avditivni, tretji pa kinestetični. Obstajajo tudi tisti, ki uporabljajo kombinacijo metod. Končni cilj te vaje je, da učenci spoznajo vse 3 učne stile in jih prilagodijo svojim metodologijam usposabljanja.

Velikost skupine

Skupina 10 do 25 učencev

Potrebni materiali

Pisalo in natisnjene različice dejavnosti, če se izvaja F2F, ali dostop do računalnika in interneta, če se izvaja prek spletne platforme.

Ne pozabite, da učencem tega ne bo treba deliti, vendar se bodo o tem pogovarjali.

Povezava do gradiva: [Vprašalnik za samooceno učnih stilov VAK](#)

Predvideno trajanje

Ta dokument je financirala Evropska komisija.
Sklad Unije za azil, migracije in vključevanje.

20 do 30 minut

Navodila

Vodja usposabljanja naj učencem prebere navodila in jih napiše na list papirja, nato pa se o njih pogovori ali pa se o njih samo začne pogovarjati.

Odsev

Namen te dejavnosti je, da učenci razumejo VAK in njegovo uporabo. S tem si lahko ustvarijo jasno predstavo o tem, kaj so razumeli pri usposabljanju, in je lahko podlaga za vprašanja ali razpravo na podlagi odgovorov, ki izhajajo iz kviza.

Učna dejavnost 3.3: VAK! 2

Vrsta dejavnosti

Razprava. (F2F, spletna ali oboje)

Namen/cilj

Učencem predstavite temo.

Velikost skupine/posameznika, če je primerno

Skupina 10 do 25 učencev

Potrebni materiali

Ni

Predvideno trajanje

20 do 30 minut

Navodila

Vodja usposabljanja naj učencem prebere navodila in jih pozove k razpravi o temi.

Odsev

Namen te dejavnosti je, da učenci razumejo VAK in kako se nanaša nanje ter kako lahko razumejo prevladujočo modaliteto učenca. S tem si lahko ustvarijo jasno predstavo o tem, kaj so razumeli iz usposabljanja, in je lahko podlaga za vprašanja ali razpravo na podlagi odgovorov.

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Sistem 4 MAT

Sistem 4-Mat je razvila Bernice McCarthy in ga je mogoče uporabiti za določanje učnih tipov v letu 1980. Združuje številne teorije učenja odraslih in poenostavlja učno vedenje. To vam omogoča, da strukturirate uravnoteženo usposabljanje in se prilagodite vsem tipom učencev - ne glede na to, kakšne so vaše lastne preference glede učenja! 4-Mat opredeljuje štiri različne učne stile in vrstni red, v katerem jih je treba obravnavati.

Ta dokument je financirala Evropska komisija.
Sklad Unije za azil, migracije in vključevanje.

FINISH

START

4) KAJ ČE?

Ti učenci želijo preizkusiti različne različice. V kakšnem drugem kontekstu se to lahko uporablja, kaj storite, če... Želijo razmisliti o prihodnosti uporabo naučenega.

Trenerji so lahko svetovalci, ko raziskujejo vprašanja o tem, kaj bi se lahko zgodilo, in pri tem učijo sebe in druge.

Po vaji vprašajte: "Kakšna vprašanja in pripombe imate?"

1) ZAKAJ?

Ti učenci želijo poznati razloge in koristi učenja. Kaj je zanje koristno? Želijo vedeti, zakaj bi se tega morali naučiti.

Trenerji jih lahko motivirajo tako, da na začetku usposabljanja navedejo razloge.

3) KAKO?

Ti učenci želijo vaditi in nekaj narediti. Praktične izkušnje. Želijo praktične izkušnje in vaje, ki jih lahko opravijo z informacijami. glede na.

Trenerji jim lahko dajo nalogo in jih med izvajanjem vadijo.

Če želite preveriti, ali so pripravljeni na izvedbo vaje, jih vprašajte: "Kaj morate še vedeti za izvedbo vaje?"

2) KAJ?

Ti učenci želijo pridobiti dejstva in koncepte. Kakšni so koraki/procesi. Želijo spoznati informacije in o njih oblikovati koncepte.

Trener lahko posreduje informacije in predava.

Če želite preveriti njihovo razumevanje, jih vprašajte: "Kaj morate še vedeti?"

Učna dejavnost 3.3: 4 MAT!

Vrsta dejavnosti

Katere so po vašem mnenju lastnosti dobrega trenerja? Navedite svoje zamisli. (F2F, online ali oboje)

Namen/cilj

Učencem predstavite temo.

Velikost skupine/posameznika, če je primerno

Skupina 10 do 25 učencev

Potrebni materiali

Pisalo in papir, če se izvaja F2F, ali dostop do Wordovega dokumenta, v katerega si lahko zapisujejo opombe.

Ne pozabite, da učencem tega ne bo treba deliti, vendar se bodo o tem pogovarjali.

Predvideno trajanje

20 do 30 minut

Navodila

Vodja usposabljanja naj učencem prebere navodila in jih napiše na list papirja, nato pa se o njih pogovori ali pa se o njih samo začne pogovarjati.

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

Vprašanje

Spraševanje je eno od ključnih orodij trenerja. Z vprašanji, ki jih postavljate, udeležence "vodite" na področja razmišljanja, ki so koristna, zanimiva in pomembna.

Zakaj je dobro postavljati vprašanja?

- preverjanje, ali delegati razumejo vsebino.
- Izkoristiti izkušnje delegatov.
- Osredotočanje pozornosti delegata
- Zagotoviti, da bo imel vsakdo priložnost sodelovati.

Zaprta vprašanja

Te vrste vprašanj so tiste, ki učencu omogočajo, da odgovori z "da" ali "ne", in običajno zaključijo vsako temo.

Takšna vprašanja se pogosto začnejo z naslednjim:

Ali so	Lahko	Ali je
Je	Imejte spletno stran .	Bili
Na spletni strani	Ima spletno stran	Bil je
Ali	Will	bi

Odperta vprašanja

Ta vprašanja učence pozivajo, naj razpravljajo o svojih mnenjih, ne zahtevajo odgovora "da" ali "ne", kar običajno prispeva k podrobnejšemu obravnavanju teme. Te vrste vprašanj se običajno začnejo z:

Kje: Kateri Ko Kaj Kdo Kako Zakaj
*

**Zavedajte se, da lahko vprašanje "Zakaj?" delegata usmeri v izgovore in obtoževanje drugih. Razmislite o vprašanju: "Kaj je bil vaš razlog za ravnanje x?" namesto "Zakaj ste storili x?".*

Uporabne tehnike spraševanja

Ko vodite razprave ali interakcije, se morate zavedati, kakšna vprašanja postavljate in kakšne tehnike spraševanja uporabljate. Obstajata dve osnovni tehniki spraševanja, ki ju lahko uporabite v razpravah o usposabljanju:

- **Vprašanja za celotno skupino** ("Kaj lahko storimo za rešitev situacije?")
 - S temi vprašanji sprožite razpravo.
 - Pri uporabi teh vprašanj počakajte na odgovor vsaj pet sekund. Če se nihče ne odzove:
 - Ohranjajte očesni stik; postavite dodatno vprašanje; pokličite več posameznikov, enega naenkrat.
 - Ta vprašanja uporabljajte tako dolgo, dokler vsi udeleženci odgovarjajo.
- **Vprašanja, namenjena določenemu udeležencu ali podskupini** ("Jack, katere razlike moraš obvladovati?"; "Tisti, ki se ne strinjate, zakaj?")
 - Udeležence, ki se upirajo, vključite tako, da jim neposredno zastavite vprašanje, za katerega veste, da lahko odgovorijo.
 - Neposredno vprašanje uporabite, ko lahko ugotovite, da želi udeleženec odgovoriti.
 - Če vprašanje naslovite na posameznika, pustite dovolj časa za odgovor, preden zahtevate odgovor od skupine ali drugega posameznika.
 - Nikoli ne postavljajte vprašanja posamezniku, da bi ga spravili v zadrego.

Če je to izvedljivo (npr. če ste v skladu z urnikom), zahtevajte in spodbujajte vprašanja. To je eden od načinov za spodbujanje udeležencev, da prevzamejo odgovornost za svoje učenje.

Enota 4 - Kognitivna pristranskost

Uvod v enoto Kaj je

kognitivna

pristranskost?

Kognitivna pristranskost je sistematičen miselni proces, ki se pojavlja, ker možgani težijo k poenostavitvi obdelave informacij. To je mehanizem spoprijemanja možganov, pri katerem informacije prehajajo skozi filter, sestavljen iz osebnih izkušenj in preferenc. Ta proces nam omogoča, da relativno hitro določimo prioritete in obdelamo velike količine informacij v primerjavi s tem, če tega procesa ne bi uporabljali.

Nekatere od teh pristranskosti so povezane s spominom. To, kar se je ohranilo v spominu, je lahko pristranska različica dogodkov, do česar lahko pride iz različnih razlogov, kar posledično vodi do pristranskega razmišljanja in odločanja.

Druge kognitivne pristranskosti so lahko povezane s težavami s pozornostjo. Naša pozornost je omejen vir, ki ga je treba razdeliti med naloge, zaradi česar je treba biti selektiven in prednostno izbirati informacije, ki jih sprejmejo.

Zaradi tega lahko ljudje pogosto ustvarijo različne predsodke, da bi omogočili hitrejše, a ne nemoteno procesiranje informacij, kar nam omogoča, da živimo v današnjem hitrem tempu življenja.

Amos Tversky in Daniel Kahneman, psihologa, sta idejo o kognitivni pristranskosti prvič predstavila leta 1972. Od takrat so raziskovalci opredelili več različnih kategorij pristranskosti, ki vplivajo na presojo v različnih kontekstih, vključno z družbenim vedenjem, kognicijo, vedenjsko ekonomijo, izobraževanjem, upravljanjem, zdravstvom, poslovanjem in financami.

Kognitivna pristranskost proti logični napaki

Logične zmote in kognitivne pristranskosti sta dva različna pojma, ki ju občasno zamenjujemo. Logična zmota je posledica pomanjkljivosti v logiki argumenta, kognitivne pristranskosti pa so posledica napak v procesiranju misli, ki so pogosto posledica pozornosti, spominjanja, pripisovanja krivde in drugih kognitivnih napak.

Znaki kognitivne pristranskosti

Kognitivna pristranskost je prisotna pri vseh. Čeprav jo je morda lažje opaziti pri drugih, je treba razumeti, da lahko vpliva tudi na vaše razmišljanje. V nadaljevanju je navedenih nekaj znakov, ki kažejo na to, da ste morda podvrženi kognitivni pristranskosti:

- Branje le tistih novic, ki podpirajo vaša stališča, in obtoževanje zunanjih vzrokov,

www.civilhood.eu

@thecivilhoodproject

@civilhoodEU

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

kadar se okoliščine ne odvijajo po vaših željah.

Ta dokument je financirala Evropska komisija.
Sklad Unije za azil, migracije in vključevanje.

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

- priznavanje zaslug drugih za njihove dosežke, medtem ko za svoje uspehe prevzemaš osebno odgovornost, češ da imajo vsi drugi enake vrednote kot ti, če si pridobiš nekaj znanja o določeni temi, preden trdiš, da si o njej v celoti obveščen.

Želite verjeti, da ste nepristranski, racionalni in da ste sposobni sprejeti in oceniti vse podatke, ki so vam na voljo, medtem ko oblikujete sodbe in odločitve o svetu zunaj vas. Na žalost pa se zgodi, da zaradi teh predsodkov občasno sprejmemo grozne odločitve in sodbe.

Vrste kognitivnih predsodkov

Preberite več o nekaj najpogostejših vrstah kognitivnih pristranskosti, ki lahko izkrivljajo vaše razmišljanje.

- **pristranskost akterja in opazovalca**: To je nagnjenost k temu, da krivdo za svoje ravnanje pripisujemo zunanjim dejavnikom, medtem ko krivdo za ravnanje drugih ljudi pripisujemo notranjim dejavnikom. Lahko na primer menite, da je visoka raven holesterola pri drugih posledica slabe prehrane in nedejavnosti, medtem ko svojo raven holesterola pripisujete dednosti.
- **Predsodek pri sidranju**: To je nagnjenost k temu, da vse svoje odločitve sprejemate na podlagi prvega znanja, ki ga srečate. Če na primer ugotovite, da je tipična cena avtomobila določena, lahko nehate iskati boljše ponudbe, saj bi se vam zdel vsak znesek pod to vrednostjo odličen. S predstavitvijo začetne informacije v razmislek lahko izkoristite to pristranskost in vplivate na pričakovanja drugih.
- **Pozornostna pristranskost**: To je nagnjenost k temu, da nekaterim stvarem posvečamo vso pozornost, medtem ko drugih ne upoštevamo. Pri izbiri avtomobila se lahko na primer osredotočite na zunanji in notranji videz in počutje, ne upoštevate pa varnostnih podatkov in učinkovitosti porabe goriva.
- **Hevristika razpoložljivosti**: Ta daje večji pomen informacijam, ki se takoj pojavijo v mislih. Pogosto precenjujete možnost in verjetnost, da se bodo podobne situacije pojavile v prihodnosti, in tem informacijam dajete večjo težo.
- **Potrditvena pristranskost**: To je znano kot dajanje prednosti dokazom, ki podpirajo vaša vnaprejšnja mnenja, in zavračanje dokazov, ki jim nasprotujejo.
- **Učinek lažnega soglasja**: To je nagnjenost k pretiravanju pri stopnji strinjanja z drugimi.
- **Učinek halo**: Na to, kako dojemate in čutite značaj nekoga, vpliva vaše splošno mnenje o njem. To še posebej velja, kadar fizična privlačnost osebe vpliva na to, kako dojemate njene druge lastnosti.

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

- **Učinek dezinformacij**: To je nagnjenost k temu, da informacije, pridobljene po dogodku, ovirajo spomin na prvotni dogodek. To, kar o dogodku izvemo od drugih, lahko preprosto vpliva na naš spomin. Zaradi poznavanja tega pojava se je razvilo nezaupanje v pričevanja očitvidcev.
- **Optimistična pristranskost**: Zaradi te pristranskosti menite, da imate večjo verjetnost uspeha kot vaši vrstniki in da je bolj malo verjetno, da boste imeli smolo.
- **Predsodki, ki služijo samemu sebi**: To je nagnjenost k temu, da za grozne stvari krivimo druge dejavnike, hkrati pa si pripisujemo zasluge za pozitivne stvari.
- **Dunning-Krugerjev učinek**: Ko posamezniki mislijo, da so bolj inteligentni in sposobni, kot so v resnici. Na primer, ko ne priznavajo svojih sposobnosti.

Vzroki za pristranskost

Če bi morali preučiti vse možnosti, bi za sprejetje tudi najpreprostejše odločitve potrebovali veliko časa. Zaradi velike količine podatkov, ki so na voljo v okolju, in zapletene narave sveta okoli vas je občasno pomembno, da se zanašate na nekatere kognitivne bližnjice, ki vam omogočajo hiter odziv. Čeprav obstaja veliko različnih dejavnikov, ki lahko prispevajo h kognitivnim pristranskostim, imajo heuristične bližnjice, kot so te, pogosto pomemben vpliv. Pogosto so lahko presenetljivo pravilne, vendar lahko povzročijo tudi kognitivne napake.

K tem pristranskostim lahko prispevajo tudi drugi dejavniki:

- Čustva
- Individualni motivi
- Omejitve zmožnosti uma za obdelavo informacij.
- Družbeni pritiski

Vpliv kognitivnih predsodkov

Izkrivljeno razmišljanje je lahko posledica kognitivnih pristranskosti. Na primer, na prepričanja o zarotah pogosto vplivajo številne pristranskosti. Vendar pa vse kognitivne pristranskosti niso škodljive. Po mnenju psihologov imajo številne od teh pristranskosti prilagoditveno funkcijo, saj olajšujejo

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

hitro sprejemanje odločitev. Če se znajdemo v nevarnem ali zastrašujočem scenariju, je to lahko bistvenega pomena.

Nasveti za premagovanje predsodkov

Glede na raziskave lahko kognitivno usposabljanje zmanjša kognitivne predsodke v umu. Pri premagovanju predsodkov, ki lahko vplivajo na vašo presojo in odločanje, si lahko pomagata z različnimi dejavnostmi, kot so npr:

1. Zavedanje pristranskosti: Upoštevajte, kako lahko pristranskost vpliva na vašo presojo. V eni od študij so raziskovalci udeležencem dajali nasvete in znanje, da bi jim pomagali razumeti te predsodke in njihov vpliv na presojo. Po ugotovitvah študije lahko tovrstno usposabljanje uspešno zmanjša negativne učinke kognitivnih predsodkov za 29 %.
2. Preučitev spremenljivk, ki vplivajo na vaše odločitve: Ali vključujejo kaj takega, kot sta aroganca ali lastni interes? Sprejemanje boljših odločitev je lahko posledica upoštevanja dejavnikov, ki so vplivali na vaše odločitve.
3. Boj proti predsodkom: Če ugotovite, da določene stvari vplivajo na vaše odločitve, se osredotočite na aktivni boj proti svojim predsodkom. Katere elemente ste spregledali? Ali nekaterim spremenljivkam dajete prevelik poudarek? Ali ne upoštevate ustreznih informacij, ker so v nasprotju z vašim mnenjem? Z razmislekom o teh vprašanjih in soočenjem s svojimi predsodki lahko postanete bolj kritični mislec.

Učna dejavnost 4.1: Kognitivna pristranskost

Vrsta dejavnosti
Oglejte si videoposnetke, ki vam jih bo predstavil inštruktor, in se o njih pogovorite. (F2F, online ali oboje)
Namen/cilj
Učencem predstavite temo kognitivnih pristranskosti
Velikost skupine/posameznika, če je primerno

Skupina 10 do 25 učencev

Potrebni materiali

Material ni potreben

Predvideno trajanje

30 do 40 minut

Navodila

Vodja usposabljanja naj učencem prebere navodila in jim omogoči, da si ogledajo posnetke, nato pa se o njih pogovorijo.

Razmislek

Razmišljanje o kognitivnih pristranskostih vključuje prepoznavanje in odpravljanje običajnih miselnih bližnjic in napak pri odločanju. Za prepoznavanje pristranskosti v lastnem razmišljanju in procesih odločanja je potrebno samozavedanje. Iskanje povratnih informacij, vodenje dnevnikov odločanja in izpodbijanje predpostavk pomagajo ublažiti te pristranskosti. Čustveno zavedanje je ključnega pomena, saj lahko čustva vplivajo na neracionalne presoje. Spodbujanje različnih pogledov ter nenehno učenje o vedenjski ekonomiji in psihologiji sta bistvena za sprejemanje racionalnejših odločitev v osebni in poklicnem življenju.

Učna dejavnost 4.2: Kognitivna pristranskost

Vrsta dejavnosti

Preberite članek, ki vam ga bo predstavil trener, in se o njem pogovorite. (F2F, online ali oboje)

Namen/cilj

Učencem predstavite temo.

Velikost skupine/posameznika, če je primerno

Skupina 10 do 25 učencev

Potrebni materiali

Material ni potreben

Predvideno trajanje

30 do 40 minut

Navodila

Za namen te dejavnosti bo vodja razložil, kaj so kognitivne pristranskosti, kako se razlagajo, in z udeleženci začel razpravo o vsaki pristranskosti, tako da bodo udeleženci opredelili nekaj značilnosti, s katerimi so se srečali pri svojem delu, v vsakdanjem življenju ali na podlagi izkušenj.

Razmislek

Namen te dejavnosti je, da učenci razumejo kognitivne pristranskosti in o njih razpravljajo v okolju brez sodb, kar jim bo omogočilo boljše razumevanje teme.

Reference:

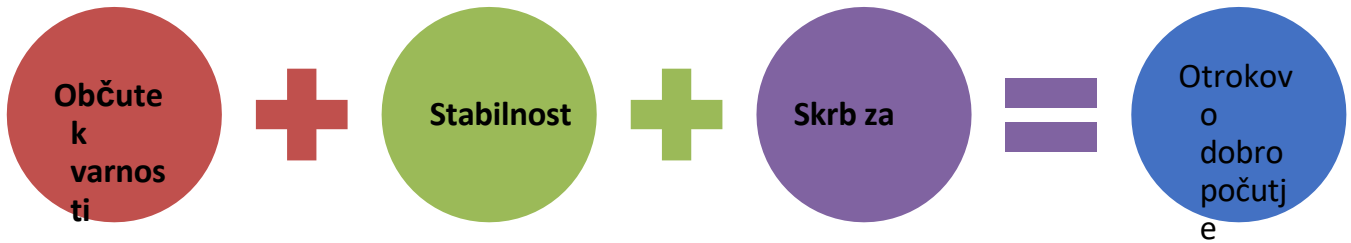
1. Wilson CG, Nusbaum AT, Whitney P, Hinson JM. [Starostne razlike v kognitivni prožnosti pri premagovanju že obstoječe pristranskosti s pomočjo povratnih informacij](#). *J Clin Exp Neuropsychol*. 2018;40(6):586-594. doi:10.1080/13803395.2017.1398311
2. Žeželj I, Lazarević LB. [Iracionalna prepričanja](#). *Eur J Psychol*. 2019;15(1):1-7. doi:10.5964/ejop.v15i1.1903
3. Sellier AL, Scopelliti I, Morewedge CK. [Usposabljanje za odpravljanje napak izboljša odločanje na terenu](#). *Psychol Sci*. 2019;30(9):1371-1379. doi:10.1177/0956797619861429
4. Yang R, Cui L, Li F, Xiao J, Zhang Q, Oei TPS. [Učinki usposabljanja za spreminjanje kognitivne pristranskosti prek pametnih telefonov](#). *Front Psychol*. 2017;8:1370. doi:10.3389/fpsyg.2017.01370

Enota 5 - Potrebe otrok

Uvod v enoto Potrebe otrok

Otroci potrebujejo temelje psihosocialnega blagostanja, ki jih je mogoče ustvariti z dostop do osnovnih potreb, kot so hrana, zavetje, preživetje, zdravstveno varstvo, izobraževanje in občutek varnosti, ki ga daje življenje v varnem in spodbudnem okolju; vse to jim običajno zagotavlja družina. Vendar pa je to le minimalni minimum, otrokovo življenje mora biti obogateno z novimi izkušnjami, ki spodbujajo njegov razvoj. Žal je med humanitarnimi krizami to dobro počutje pogosto moteno, kar močno ovira psihološko in socialno rast otrok.

Načelo dobre prakse

Do vseh otrok bodite vljudni in spoštljivi.
ne delajte sami. komunicirajte in se usklajujte z drugimi.
Upoštevajte lastne potrebe in dobro počutje ter si prizadevajte
spodbujanje dobrega počutja otrok in mladostnikov.
Ne škodujte.

NE DELAJ ŠKODE

Primeri, kako lahko dobronamerni posamezniki nenamerno škodujejo otrokom, so:

Če ne delujete v vlogi strokovnjaka za duševno zdravje ali zunaj varne terapevtske situacije, lahko postavljanje vsiljivih vprašanj, raziskovanje občutljivih tem ali siljenje otrok, da govorijo o travmatičnih dogodkih, povzroči škodo.

Če na otroke pritiskate, naj prevzamejo dolžnosti, za katere se ne počutijo pripravljene, ali sodelujejo v dejavnostih, ki se jim zdijo neprijetne, obstaja nevarnost, da jih vznemirijo ali spravijo v zadrego in celo odtujijo.

Otroci se lahko počutijo čustveno izpostavljeni ali celo v nevarnosti, če napačna oseba sliši, kaj si delijo, kadar mladostniku v stiski ni zagotovljena osnovna čustvena pomoč.

Na območjih, kjer svoboda izražanja ni tolerirana, lahko spodbujanje otrok ali najstnikov k javnemu izražanju o spornih zadevah povzroči nevarnost. Preden se vključite v kakršno koli interakcijo z otroki, razmislite o nevarnostih, da jih ne bi ogrozili.

Ključni pristopi k delu z otroki migranti v humanitarnih razmerah

1. zagotavljanje strukture in podpore
2. dosegati vse otroke in zaščititi otroke s posebnimi potrebami.
3. zagotavljanje informacij o storitvah, podpori in obveznostih
4. Prisluhnite otrokom
5. Ustvarite prostor za izražanje in ustvarjalnost
6. Pustite otrokom, zlasti mladostnikom, da prevzamejo pobudo.
7. Izzivajte in spodbujajte otroke ter proslavljajte njihove uspehe.
8. Improvizirajte in se prilagodite
9. Vzpostavljajte povezav
10. Gradite na pozitivnih dosežkih

razpravljanje o občutljivih temah

Hkrati jih je treba zaščititi pred poškodbami in jim omogočiti, da svobodno raziskujejo teme, ki jih navdušujejo in vznemirjajo. Teme, ki jih mladi odpirajo, pa strokovnjakom občasno povzročajo nelagodje ali pa menijo, da so neprimerne. Za otroke, ki se približujejo puberteti, je to še posebej pomembno. Z otroki lahko opravite težke pogovore in jim zagotovite dejanske informacije o temah, ki jih skrbijo.

razpravljanje o občutljivih temah

Bodite pripravljeni spodbujati odkrit in produktiven dialog, ko otroci odprejo občutljive teme.

K mladim pristopajte brez obsojanja. Ko mladi izrazijo zaskrbljenost, se odzovite z odprtimi očmi in ne sodite o njihovih političnih, kulturnih ali verskih stališčih.

Otroci bodo tako lahko iskreno in odkrito govorili o svojih izkušnjah.

Zaščitite mlade. Čeprav je ključnega pomena, da otrokom omogočite, da se izrazijo, se morajo učitelji in drugi zaposleni zavedati tudi morebitnih nevarnosti.

Pogosti znaki stiske pri otrocih in mladostnikih

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

"The project CIVILHOOD is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund."

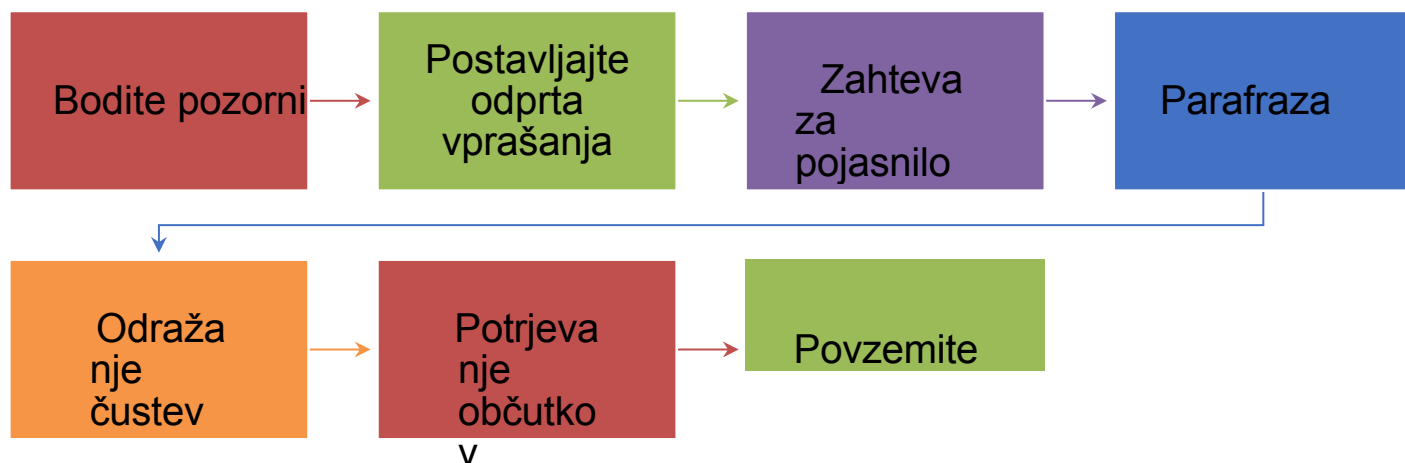

Aktivno poslušanje

Ta dokument je financirala Evropska komisija.
Sklad Unije za azil, migracije in vključevanje.

Ko nekdo izrazi željo po vaši pomoči, je koristna tehnika aktivno poslušanje. Pomaga lahko tako sodelavcu kot tudi mladim, s katerimi delate.

Učna dejavnost 5.1: Aktivno poslušanje

Vrsta dejavnosti
Kratek kviz. (F2F, online ali oboje)
Namen/cilj
Učencem predstavite temo.
Velikost skupine/posameznika, če je primerno
Skupina 10 do 25 učencev
Potrebni materiali

Pisalo in natisnjene različice dejavnosti, če se izvaja F2F, ali dostop do računalnika in interneta, če se izvaja prek spletne platforme.

Ne pozabite, da učencem tega ne bo treba deliti, vendar se bodo o tem pogovarjali.

Predvideno trajanje

20 do 30 minut

Navodila

Vodja usposabljanja naj učencem prebere navodila in jih napiše na list papirja, nato pa se o njih pogovori ali pa se o njih samo začne pogovarjati.

Razmislek

Namen te dejavnosti je, da učenci razumejo, kako se lahko po svojih najboljših močeh sporazumevajo z UAM. S tem se pridobi jasna predstava o tem, kaj so razumeli pri usposabljanju, in je lahko podlaga za vprašanja ali razpravo na podlagi odgovorov.

Učna dejavnost 5.2: Aktivno poslušanje

Vrsta dejavnosti

Kratek kviz. (F2F, online ali oboje)

Namen/cilj

Učencem predstavite temo.

Velikost skupine/posameznika, če je primerno

Skupina 10 do 25 učencev

Potrebni materiali

Pisalo in natisnjene različice dejavnosti, če se izvaja F2F, ali dostop do računalnika in interneta, če se izvaja prek spletne platforme.

Ne pozabite, da učencem tega ne bo treba deliti, vendar se bodo o tem pogovarjali.

Predvideno trajanje

20 do 30 minut

Navodila

Vodja usposabljanja naj učencem prebere navodila in jih napiše na list papirja ali tablo, nato pa se o njih pogovori ali pa se o njih začnejo pogovarjati sami med seboj.

Razmislek

Namen te dejavnosti je, da učenci razumejo, kako se lahko po svojih najboljših močeh sporazumevajo z UAM. S tem se pridobi jasna predstava o tem, kaj so razumeli pri usposabljanju, in je lahko podlaga za vprašanja ali razpravo na podlagi odgovorov.

